

KANTRI

2007

< Etukannen kuvassa kurkottavat kaulojaan Kadri Kangilaskin ja Toomas Tõnissoon Pyhiinvaeltajalinnut.

NAANNA

MAASEUDUN SIVISTYSLIITON SIDOSRYHMÄLEHTI

2007

Markku Hakurin ympäristötaideteos Elämisen sietämätön keveys Pellon estetiikka -konferenssissa Lepaalla 2003.

Sisällys

- 6** Sivistyskansa ja sivistysliitto
- 8** Eloa kylille – yhteisvoimin
- 10** Yli 3000 kivensoittajan kylää?
- 12** Oppiminen ja demokratia
- 14** ITE-taide pulppuaa ympäri
- 16** Nälkämaan nykyaikantaidetta
- 17** ITE-taide suuntaa Saksaan
- 18** Impulandian riemutohtori
- 21** Voimataide avaa ilmaisun väyliä
- 22** Taiteen tiet ja paikan henki
- 24** Poliittikkaa ja valtapeliä
- 25** Mielin, kielen – dialogista digitarinaan
- 26** Kuinka tarina luo siltaa?
- 28** Suomalaiset ja italialaiset maaseutuyrittäjät yhteen
- 30** Euroopan unioni lähelle omaa arkea

- 31** Sivistysliitot tärkeitä puolueille ja kansalaisille
- 32** Uutta puhtia tuottajayhdistyksiin
- 33** Ikäihmiset siirtyvät tietokoneaikaan
- 34** Maaseudun tukihenkilötoimintaa jo kymmenen vuotta
- 36** Sinustako seuraava suomalainen vaikuttaja
- 37** Vaikuta. Nyt on demokratian puolustamista
- 38** Eväitä opintotoimintaan!
- 39** Aktiivikansalainen rakentaa yhteiskuntaa
- 40** Kalliolle, kukkulalle
- 41** Maiseman kanssa kasvokkain
- 42** Sanomalehden kohtalo
- 43** Maahenki uhkuu kokemusta ja uutta voimaa
- 44** Maahengen kirjat
- 54** Salon seutu isännöi Valtakunnallisia kotiseutupäiviä

KANTRI 2007

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA Paula Yliselä
PÄÄTOIMITTAJA Liisa Heikkilä-Palo
TOIMITTAJAT Kirsi Hakala, Tapani Kärkkäinen
TOIMITUSSIHTEERI Raija Kallioinen
JULKAISUJA Maaseudun Sivistysliitto
Puh. (09) 751 2020, www.msl.fi
Ulkoasu Juha Rätty, Riikka Löytökorpi
Taitto Riikka Löytökorpi

KANSIKUVAT Etukannessa Kadri Kangilaskin ja Toomas Tõnissoo Pyhiinvaeltajalinnut. Takakannessa Martti Hömpin näköisveistos pääministeri Matti Vanhasesta. Kuvat: Sanni Seppo.

PAINO Salpausselän Kirjapaino
ISSN 1456-1409

Sivistyskansa ja sivistysliitto

Matti Kalliokoski

Internetin hakukone Google löytää sanalla ”sivistyskansa” vain 426 suomenkielistä sivua. Määrä on vaatimaton. Esimerkiksi sana ”sivistysliitto” tuottaa 63 400 osumaa.

Jos sata vuotta sitten vastaava laskukone olisi ollut käytössä vaikkapa sanomalehtien kirjoituksia penkomassa, luvut olisivat olleet kovin toisenlaiset. Silloin ei ollut sivistysliittoja eikä vapaan sivistystoiminnan nykyistä rahoitusjärjestelmää. Rahanjaon ansiosta Maaseudun Sivistysliitto, Työväen Sivistysliitto ja muut sukunimikaimat nimittäin saavat maininnan itsestään

moneen tapahtumaan ja hankkeeseen, joiden syntyyn niiden oma rooli on ollut kovin vaatimaton.

Sata vuotta sitten eduskuntaudistuksen melskeissä varmasti kuitenkin puhuttiin paljon enemmän sivistyskansoista kuin nykyään. Pohdittiin, oliko Suomi jo sivistyskansa ja miten sitä asemaa voisi vahvistaa. Kiitos menneitten aikojen ajattelijoiden sivistys nähtiin nimenomaan kansakunnan ominaisuutena.

Sivistystä voidaan toki arvioida kansakuntien tasolla, mutta paljon enemmän – ainakin nykyään – on

kyse myös yksittäisen ihmisen mutta ennen kaikkea pienryhmän ominaisuudesta. Sivistyksen kulmakivet hiotaan vuorovaikutuksessa, ihmisen lähipiirissä.

Tämä tekee MSL:n kaltaisen järjestön työstä haasteellisen. Lähtökohteisesti toiminta on valtakunnallista, mutta todellinen työ tehdään ja sen vaikutukset nähdään paikallistasolla. Koska MSL:llä ei ole omaa kenttää, sen on luotettava välilliseen vaikutukseen, joka toteutuu jos on toteutukseen jäsenjärjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kautta.

Onneksi MSL:n jäsenkuntana ovat kaikilta aloilta järjestöt, jotka ovat vahvimpia ruohonjuuritasolla. Vaikka ”kenttätoiminta” ei olekaan enää sellaista kuin muistojen kultaamina aikoina ennen kaupungistumista ja mediateollisuuden kasvua, kyse on kuitenkin kansalaistoiminnasta ja kansansivistystyöstä aidoimmillaan 2000-luvulla.

Iloksemme jäsenkuntaan liittyi vuoden 2006 lopulla tuorein suuri kansanliike eli kylätoiminta, kun Suomen Kylätoiminta ry:stä tuli MSL:n uusin jäsen. Päätös oli monella taval-

la historiallinen, sillä jäsenkunnassa ei pitkään aikaan ollut tapahtunut muutoksia. Liittymistä edelsi perusteellinen keskustelu, jonka tuloksena todettiin mukaan mahtuvan muitakin toimijoita, jotka kokevat järjestön arvopohjan ja tavoitteet itselleen luonteviksi.

Kyläliikkeen mukana MSL sai jälleen uuden joukon ruohonjuuritason toimijoita. Lähivuosina onkin syytä lisätä jäsenjärjestöjen yhteistyötä paitsi valtakunnan tasolla myös paikallisesti. Siellä todellinen sivistystyö tehdään.

Aivan viime vuodet ovat olleet Maaseudun Sivistysliiton historiassa rauhallisempia kuin edellisen vuosikymmenen myrskyisät ajat. Lähitulevaisuudessa muutokset ovat todennäköisesti taas kiihtymässä, mutta MSL on nyt vahvempi, notkeampi ja ketterämpi kuin vuosiin. Sellaista toimijaa tarvitaan tämän vuosituhannen sivistyskansan rakentajana. ■

Matti Kalliokoski
MSL:n puheenjohtaja

Kuva: Tuula Vehanen

SUOMEN KYLÄTOIMINTA RY MSL:N JÄSENEKSI

ELOA KYLILLE –

Kuva: Topi Ikkäläinen

Japani Kärkkäinen

Pitkään tehty yhteistyö
innosti Suomen
Kylätoiminta ry:n liittymään
MSL:n jäseneksi.
Kummatkin uskovat
hyötyvänsä tiivistyneestä
kumppanuudesta.

Maaseudun Sivistysliiton jäsenyhdistysten määrä kasvoi yhdellä, kun Suomen Kylätoiminta ry liittyi liiton jäseneksi. Suomen Kylätoiminta eli SYTY rikastuttaa MSL:n jäsenpohjaa tuomalla sen piiriin Suomen kylien toiminnan, hankkeet ja mahdollisuudet.

SYTY edistää kylätoimintaa ja muuta paikallislähtöistä toimintaa. Se toimii myös kylien valtakunnallisena yhteistyöelimenä ja on jo vuodesta 1985 valinnut vuosittain Vuoden kylän.

Lähellä SYTY:n sydäntä on kylien ja asukas yhteisöjen elinvoimaisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen. Painopisteitä kylätoiminnassa on myös hyvän ympäristön, sosiaalisen hyvinvoinnin ja riittävän palvelutason tukeminen.

SYTY ei ole kuitenkaan aivan pelkästään maaseutujärjestö, sillä sen jäsenenä on myös Helsingin kaupunginosayhdistysten liitto. SYTY on verkottunut myös kylien 19 maakunnallisen yhteenliittymän kanssa. Kaiken

kaikkiaan verkostossa on yli 4 000 kylää ja kaupunginosaa.

Yhteistyö kasvoi käytännöstä

– SYTY:n jäsenyys oli luonteva askel, sanoo MSL:n toiminnanjohtaja *Paula Yliselä*.

– Kummankin järjestön aktiivit huomasivat kylillä törmäävänsä tuon tuostakin toisiinsa. Käytännön työstä kasvoi sitten idea tiiviimmistä kumppanuudesta.

YHTEISVOIMIN

– Pohjois-Karjalassa olemme tehneet yhdessä muun muassa yli sata kyläsuunnitelmaa, Paula Yliselä sanoo.

Hänen mukaansa on tärkeää huomata, että kylillä asuu nykyään paljon muitakin kuin maanviljelijöitä.

– SYTY:n ja MSL:n yhteistyön kautta voidaan tavoittaa kylissä niitä ihmisiä, jotka eivät vielä ole mukana missään toiminnassa, Paula Yliselä sanoo.

Pohjois-Karjalan kokemukset

Yhteistyö on lähtenyt liikkeelle varsinkin Pohjois-Karjalasta. Siellä Pohjois-Karjalan kylät ry – yksi SYTY:n jäsenjärjestöistä – on jo muutaman vuoden ajan toiminut samoissa tiloissa MSL:n Itä-Suomen aluekeskuksen kanssa.

– MSL on Pohjois-Karjalassa toiminut pitkään kylätasolla, sanoo aluepäällikkö *Markku Sivonen* Joensuuista. – Olemme olleet muun muassa alusta asti mukana järjestämässä Pohjois-Karjalan kylätoimintapäiviä.

– Ajatuksemme maaseudun ja kylien kehittämistyössä ovat lähteneet siitä, että kehittämisen pitää perustua olemassa oleviin voimavaroihin ja että sen tulee suuntautua tulevaisuuteen. Kehittämistyön tulee myös olla hauskaa! Luonnehtii *Markku Sivonen* kylätoiminnan perusteita.

Markku Sivonen mukaan MSL:n tehtävänä on uuden yhteistyön puitteissa neuvoa ja ohjata kylien koulu-

”KYLÄTYÖN
TULEE
MYÖS
OLLA
HAUSKAA”

tustoimintaa. Käytännössä se tarkoittaa muun muassa valtionavun välittämistä kurseihin ja luentoihin.

– Nykyään kaikkea pitää suunnitella, muuten ei tule rahaa, *Markku Sivonen* korostaa. – Tärkeässä asemassa kylätoiminnan kehittämisessä ovat erilaiset EU-ohjelmat, jotka tähtäävät maaseudun kylälähtöiseen kehittämiseen.

– Kristallipallo ennustaa tulevaisuuden varalle erilaista suunnittelu- ja koulutusyhteistyötä, *Markku Sivonen* arvioi SYTY:n ja MSL:n yhteistyönäkymiä maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitämisessä.

Hyvä esimerkki yhteistyöstä oli Lieksan Jongunjoella pidetty kylien yhteinen pikkujoulu viime vuoden lopussa. Siihen osallistui yli sata ihmistä kylistä, jotka olivat olleet mukana kyläsuunnitteluhankkeessa.

Kuntaudistus on myös mahdollisuus

SYTY:n pääsihteeri *Risto-Matti Niemi* sanoo, että tulevaisuuden iso asia on paikallistoimijoiden tieto- ja taitotason nostaminen. Yhteistyö MSL:n kanssa tuo uusia mahdollisuuksia esimerkiksi luottamusmiesten koulutukseen.

– Kylillä on paljon tekemistä. Lähivuosien suuri haaste on kunta- ja palvelurakennemuutos. Nyt sitä pidetään paljolti mörkönä, mutta se on myös iso haaste ja mahdollisuus, *Risto-Matti Niemi* uskoo.

Jokaiseen EU-maahan – myös Suomeen – perustettava maaseutuverkosto lisää entisestään koulutus- ja palvelutarvetta.

– Tärkeä yhteistyöala on myös tiedotus- ja julkaisutoiminta, jossa MSL:llä on vankka osaaminen, *Risto-Matti Niemi* sanoo.

– Myös SYTY:n julkaisema *Maaseutu Plus* -lehti tarvitsee tilaajapohjan laajentamista, hän vinkkaa.

Niemen mukaan kylät pärjäävät maaseudun myllerryksessä vaihtelevasti. Harvaanasutuilla seuduilla palvelujen vähentäminen on johtanut suoranaiseen pahoinvointiin.

– Toisaalta kaupunkien lähistöllä sijaitsevilla kylillä on menty eteenpäin. Se liittyy maaseutuasumisen ja jopa maallemuuton saamaan uuteen suosioon. ■

Kuva: Tapio Heikkilä

Porvoo

Juha Kuisma

Yli 3000 kivensoitajan kylää?

Kuva: Tapio Heikkilä

Iniö

Suomen Kylätoiminta ry:n (SYTY) liittyminen MSL:n jäsenjärjestykseen on uutinen, joka avaa näköaloja. SYTY edustaa yli 3000 kylää, maakunnallisia kylien yhteenliittyviä sekä liki kuuttakymmentä toimintaryhmää (alueellista maaseudun kehittämisyhdistystä). Näin rajattu kylätoimintaliike on urheilun jälkeen Suomen toiseksi suurin kansanliike. Se kokoaa yhteen taustoista ja ammasteista riippumatta maaseudun aktiivisimmat ihmiset.

Moni uusi kytkentä on mahdollinen. Satunnaisen tarkkailijan ajatus singahtelee: olisiko mahdollista, että joku kokoaisi valtakunnallisesti yhteen julkaisuun kaikki ne kesäteatterien näytelmät, paikalliset taidenäyttelyt ja pienet museot, joita Suomesta löytyy? Tai toisinpäin: olisiko MSL:n ja Maahengen kulttuurituotannolle saatavissa tätä kautta lisää yleisöpohjaa?

Se on ainakin selvää, että järjestöjen kannattaa aika perusteellisesti tutustua toistensa toimintaan.

Kun maaseudun ja kaupungin vuorovaikutus on edelleenkin muuan maaseudun kehittämisen mantrona, sopinee ottaa esille muuan peruskysymys. Vuorovaikutuksen vahvimmat muodot tunnetaan:

kesämökkikulttuuri, matkailu, lähiruoka, työssäkäynti keskusseuduilla. Kaikki nämä perustuvat siihen, että sekä maalla että kaupungissa on osapuolia, jotka arkitoimintanaan organisoivat mainittua vuorovaikutusta. Näiden tahojen toimintamahdollisuudet rajautuvat poliittisen päätöksenteon kautta.

Muuan useimmiten unohtuva vuorovaikutuksen muoto on sukulaisuus. Sukulaisuusverkostojen kautta välittyy jotain sellaista tietoa, jolle ei muualta löydy vastinetta. Tätä kautta päädyimme sukututkimukseen ja talohistorioihin: entä jos niihin pystyttäisiinkin tuottamaan laajempaa aikalaisuuden kuvausta? Esimerkiksi siitä, millainen oli pitäjä, josta esi-isät ja -äidit aikanaan lähtivät ja millainen oli kaupunki, johon he päätyivät?

Mutta olisiko mahdollista, että puheena oleva vuorovaikutus voisi syntyä ilman ennalta valmiita osapuolia? Esimerkiksi tästä sopii ITE-taide. Siinä on kyse teemasta, ilmaisusta joka ei mahdu mihinkään valmiiseen lokeroon. Se on tavallaan koko maaseutu-kaupunki-problematikan ulkopuolella, puhtaasti yksilöiden varassa. Kuten viime kädessä koko luova kulttuuri on.

Kun ITE-taide sitten löydetään, osoittautuu, että sillä on ymmärtäjiä sekä maalla että kaupungeissa. Teema löytää ihmisensä. Syntyy tässäkin tapauksessa vuorovaikutusta, joka on syvempää kuin uusien perunoiden myynti ja ostaminen torilta.

Jostain syystä juuri MSL oli se järjestö, joka osasi tunnistaa ITE-taiden olemassaolon ja koota sen tekijät henkiseen yhteyteen.

On luultavaa ja varmaakin, että yhteiskunnassa on muitakin ITE-taiden kaltaisia kulttuurisia säikeitä, jotka vain odottavat tunnistajaansa. Siis tyyliin: ilmojen ennustajat, eläinten kanssa puhujat, pakanajumalien palvojat, vanhojen traktoreiden korjaajat, vasarakirveskansan asuinpaikkojen etsijät, kivien soittajat, unohtuvien sanojen kerääjät, saunanrakentajat, kokeelliset arkeologit. Saanette kuvan, mitä tarkoitan.

MSL:n ja kylätoiminnan yhteinen kosketuspinta voi parhaimmillaan johtaa aivan uudenlaisiin toiminnan muotoihin. Satunnainen tarkkailija onnittelee molempia järjestöjä. ■

Kirjoittaja on Suomen maatalousmuseo Saran johtaja.

Oppiminen ja demokratia

Seppo Niemelä

Oppimista on kolmea laatua. Niille ei ole oikein hyviä suomenkielisiä nimiä, niin että käytetään ulkomaalaisia.

Formaali oppiminen tarkoittaa sitä, että opitaan jonkun päättämän opetussuunnitelman mukaisesti. Kun asiat on opittu ja kokeessa osoitettu, saadaan virallinen todistus. Tässä opettaja on opettaja ja oikeiden vastausten valvoja.

Nonformaali oppiminen on kyllä järjestetty, mutta silti vapaatavoitteinen oppimistilanne. Osanottajat voivat itse ohjata oppimista ja kehittää vaikka ihan uusia oppeja. Opetta-

ja on oppimisen prosessin ohjaaja ja dialogin ylläpitäjä.

Informaali oppiminen on käynnissä kaiken aikaa, kun luemme lehtiä tai kirjoja, katsomme TV:tä tai nettiä, ratkomme työpaikan ongelmia tai juttelemme ystävien kanssa. Tässä ei tarvita opettajaa ollenkaan.

Eniten me opimme informaalisesti, mitä seikkaa elinikäisessä oppimisessa käytetään tietoisesti hyväksi. Mutta sellainen sääntö kyllä pätee, että mitä parempi formaalinen pohja ihmisellä on, sen helpompaa hänen on oppia myös non- ja informaalisesti.

Kuva: Topi Ikkäläinen

Demokratia on oppimista

Demokratia on pitkän ajan kokemuksen ja koettelemusten mukana kehittynyt tapa ratkoa yhteiselämän ongelmat sivistyneesti, ilman väkivaltaa ja vähemmistöjä kunnioittaen.

Demokratia on tavattoman vaativaa, mistä Irak on viimeksi antanut havainto-opetuksen. Sitä ei voi viedä miekkalähetyksenä.

Demokratiaa on verrattu kasviin, joka kukoistaa vain huolella hoidettuna hyvin ravitussa maassa. Maaperään tarvitaan esimerkiksi laillinen yhteiskuntajärjestys ja runsaasti kansalaistoimintaa.

Hyvä hoito on ennen muuta huolenpitoa oppimisesta. Perimmiltään demokratia on suuri, koko ajan käynnissä oleva oppimisprosessi. Sen kouluja ovat yhteiskunnallinen keskustelu ja vaikkapa vaalikampanjat.

Maailma muuttuu vinhaa vauhtia. Kansalaiset yrittävät ymmärtää, että missäs nyt mennään.

Tätä voi havainnollistaa esimerkiksi.

Kun nyt 80-vuotias jäi eläkkeelle, hän ehkä oli kuullut sanan internet, mutta kukaan ei puhunut globalisaatiosta. Kuitenkin me odotamme hänen toimivan viisaasti kansalaisena maailmassa, jota internet ja globalisaatiomullistavat.

Demokratian oppimishaaste on valtava ja sanan varsinaisessa mielessä elinikäinen. Siinä tarvitaan kaikkea kolmea oppimista.

Opi perusasiat

Koulun tehtävä on varustaa ihmiset demokratian perustiedoilla. Niiden ydin on koottu perustuslaiksi. Sitä tulisi opettaa paljon enemmän kuin nyt tehdään.

Myös maahanmuuttajille pitäisi opettaa kunnolla, mikä heidän uuden maansa perustuslaki on ja mille arvoille se perustuu. Näin säästyttäisiin monelta myöhemmältä murheelta.

Hyvä koulu varustaa ihmiset kansalaisen kompetensseilla, vaikka niitä voi toki oppia myös non- ja informaalisesti.

Kompetensseja ovat esimerkiksi itsensä ilmaiseminen, myös eri välinein, keskustelu- ja neuvottelutaito, ristiriitojen rakentavan ratkaisun taito, yhteisten päätösten tekemisen taito ja erilaisuuden hyväksyminen. Niitäkin voi aikuisena harjaannuttaa.

Toimiva demokratia perustuu ennen muuta näille taidoille. Tulee oppia elämään yhdessä.

Formaalinen oppiminen antaa vain pohjan. Suurin osa demokratian oppimisesta on informaalista. Sen paikkoja ovat iltauutiset, työpaikan kahvihuone, netin keskustelupalsta, ystävien tapaaminen, poliittinen muistelmakirja, paikallisosaston kokous jne. Tieto yhteiskunnasta päivittyy koko ajan.

Vapaa sivistystyö

Nonformaalisella oppimisella on demokratiassa erityinen asema. Itse asiassa demokratia ei elä eikä hengitä ilman sitä. Suuri osa demokratian ongelmista johtuu siitä, että nonformaalista oppimista on liian vähän.

Nonformaali oppiminen on vapaan sivistystyön ominta alaa. Siinä ihmiset tulevat kurssille, seminaariin, toimintaryhmään, opintopiiriin tai pidempäänkin opinto-ohjelmaan mukaan.

Pakolliset luennot kuunnellaan, kun se nyt on tapana. Mutta oleellinen osa oppimisesta on se, että osanottajat tuovat omaa elämäkokemustaan (siis informaalisesti oppimaansa) yhteiseen keskusteluun ja että dialogin avulla kehitellään uusia, parempia ratkaisuja ongelmiin.

Yksi tapa kiteyttää yhteiskuntakeskustelua on pukea sen tulokset ohjelmiksi, joita järjestö tai puolue edistää. Tietysti jos niin demokraattisesti päätetään.

Kiinnostava kysymys on, voiko tällaista kehittävästä oppimisesta, esimerkiksi uusia vaaliohjelmia, tehdä verkossa. Wikipedia antaisi viitteitä siitä, että voi. Itse suosisin kyllä vielä vanhan kunnan kasvokkaisen keskustelun ja netin mahdollisuuksien yhdistelmiä.

Lukutaito

Demokratiaa koskevien oppimisten yksi tulos on demokratian lukutaito. Esimerkkinä sen tulkinnasta voi ottaa tutkimuksen, jossa kysyttiin puolueiden kokoeroja, pääministerin puoluekantaa, verotuksen progression ymmärtämistä ja YK:n turvallisuusneuvoston jäsenmaita.

Tutkimuksesta selvisi, että suomalaisten tietotaso on kohtuullista, mutta samalla erot suuret. Tietotasolla ja äänestämällä on selvä yhteys. Mitä enemmän tietää, sitä enemmän osallistuu.

Poliittisella lukutaidolla on yhteys myös hyväosaaisuuteen ja koulutustasoon; opiskelijoiden tietotaso tosin on heikko.

Voisiko poliittisen lukutaidon nostaminen olla yksi opintokeskusten yhteisistä haasteista? Voisiko siitä tehdä kampanjan? Demokratia ei voi toimia, elleivät ihmiset tiedä perusasioita.

Voimme kyllä esittää poliitikoille sen haasteen, että vaikeistakin kysymyksistä pitää pystyä puhumaan yleistajuisella kielellä, jota kaikki ymmärtävät. Mutta tälläkin on rajansa.

Demokratian todelliset kysymykset ovat monimutkaisia, vaikeita ja samalla kansainvälisiä. Vaikea niitä on virtuoosinkaan selittää, ellei kuuliija tiedä aihepiiristä mitään. Se on vähän kuin opettaisi integraalilaskentaa ihmiselle, joka vaivoon osaa ynnälaskun. ■

Kirjoittaja johti Matti Vanhasen hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaa.

pulppuvaa ympäri

Kuva: Aki Paavola

Jurvalaisen Olavi Laihon veistoksia

POHJANMAA, KAINUU...

ITE-taiteilijoiden etsintä on käynnistynyt Keski-Suomessa ja alkaa Pohjois-Karjalassa. Kartoitukset jatkuvat myös Kainuussa ja Pohjanmaan jokivarsilla. Lähetä tietoja Maaseudun Sivistysliittoon vielä löytämättömistä ITE-taiteilijoista!

Suomi on täynnä toistan ihmeellisempiä itseoppineita kuvantekijöitä, joiden luovuus kukoistaa peräkammareissa, puutarhoissa ja pihavajoissa. Näiden ITE-taiteilijoiden nousu valokeilaan alkoi Maaseudun Sivistysliiton ja Kansan-

taiteenkeskuksen valtakunnallisesta kartoituksesta 1990-luvun lopussa. Tulos oli kuin olisi aarrearkun avannut, mutta kartoittajille jäi aavistus siitä, että tarvitaan vielä tiheämpiä verkkoja.

Ensimmäiset alueelliset kartoitukset tehtiin Varsinais-Suomessa vuosina 2002–2004 ja Pohjanmaalla puolentoista vuoden ajan syksystä 2004 lähtien. Molemmissa löytyi kymmentään huikeita uusia kykyjä, joita on esitelty julkaisuissa ja näyttelyissä ulkomaitakin myöten. Alueelliset kartoitukset osoittautuivat siis hedelmällisiksi ja niiden tarve todelliseksi.

Tällä hetkellä kartoituksia on menossa tai alkamassa Kainuussa, osissa Pohjois-Pohjanmaata, Saarijärven ja Viitasaaren seutukunnissa Keski-

...KESKI-SUOMI, POHJOIS-KARJALA...

Anna vinkki

Suomessa sekä Pohjois-Karjalassa. Ne toteuttaa Maaseudun Sivistysliitto; kumppanit ja painopisteet vaihtelevat hankkeittain.

Näyttelyt ja julkaisut ovat keskeinen muttei ainoa osa hankkeita. Niissä pyritään monin tavoin siihen, että ITE-taiteilijoiden säteilemä luova energia opittaisiin ottamaan talteen ja tartuttamaan muihin heidän ympäristössään, usein näköalattomuusongelmien vaivaamilla syrjäseuduilla.

ITE-kartoituksissa etsitään persoonallisia, oman tyyliä itse keksineitä kuvantekijöitä, jotka luovuutensa avulla muokkaavat ympäristöään ja elämänpiiriään mieleisekseen. Jälki voi olla rosoista ja kummastuttavaa, mutta aitoa ja koskettavaa se varmasti on. Varsinaisia kuvataiteen harrastajia ei näissä kartoituksissa etsitä.

ITE-taiteilija ei välttämättä muista tekijöistä tiedä. Huomion saaminen on monelle tekijälle kartoitusten tärkein anti, mutta paljon on niitäkin, joille on ollut valtaisan oivalluksen hetki ylipäänsä tunnistaa itsensä ITE-taiteilijaksi, löytää oma identiteetti ja porukka. Näyttelyyn tai julkaisuun pääseminen on ollut ikään kuin ylimääräistä hyvää tämän päälle.

Pisimmällä kartoitus on Kainuussa, josta on löytynyt iso joukko loistavia omaa tietään kulkevia tekijöitä ja yhteisöllisempääkin alhaalta lähtevää aktiivista toimintaa. Vallitseva mielikuva nälkämaasta, joka riutuu väkensä aloitekyvyttömyyteen, alkaa vaikuttaa lähes tarkoitushakuisen kieroutuneelta

hankekoordinaattori Elina Vuorimiehen kokemuksiä kuunnellessa.

”Taiteilijoita tavatessamme on esiin tullut voimakas itse pärjäämisen kulttuuri ja maakuntaylpeys. Olemme myös pohtineet kainuulaisen luovuuden kohdatessamme, houkutaako korpi kokeelliseen ajatteluun”, Vuorimies sanoo viitaten ITE-taiteen lisäksi myös ”korkeataiteeseen”, kuten Kristian Smedsin kauteen Kajaanin kaupunginteatterissa ja Reijo Kelan *Hiljainen kansa* -teokseen.

Kainuulaisen ITE-taiteen sisällöissä tai tyyliissä hän ei sinänsä ole havainnut mitään selvää alueellista erityispiirrettä. ”Sen erottaminen vaatisi syvällisempää tutkimista. Esimerkiksi Kainuun omintakeisen korpi-kommunismien perinteen vaikutusta ei ole juurikaan tullut vastaan.”

Kenttätyö on nostanut Vuorimiehen silmissä myös perinteisen taideharrastusjärjestelmän arvoa, varsinkin syrjäseuduilla.

”Esimerkiksi Suomussalmella sikäläisen Kianta-opiston vaikutus näkyy ympäristössä omaehtoisen luovuuden kukoistuksena ja on tullut myös esiin ITE-taiteilijoita kohdatessa. Kuten metsuri Alpo Huotari – hän meni kaverinsa yllyttämänä maalauskurssille ja kävi sitä, kunnes totesi pian saaneensa sen verran oppia kuin tarvitsee. Hänestä on kehittynyt omaleimainen ITE-maalari, joka maalaa perspektiiveistä välittämättä. Opetus ei häntä ’pilannut’ vaan antoi ratkaisevan sysäyksen omalle tekemiselle.” ■

Jos tiedossasi on omaperäisiä itseoppineita taiteilijoita, lähetä heistä ja heidän taiteestaan vinkki Maaseudun Sivistysliittoon.

ITE esillä

Saarijärven ja Viitasaren seutukunnat, Äänekosken maaseutualueet
marjo-riitta.simpanen@elisanet.fi
puh. (014) 612 048
gsm 040 773 4002

ITE vaaroilla

Pohjois-Karjala
markku.sivonen@mssl.fi
gsm 0400 319 394
timo.reko@mssl.fi
gsm 050 322 6798

ITE Kainuussa

elina.vuorimies@kaustinen.fi
puh. (06) 888 6665
gsm 040 864 4475
pirjo.immonen@kajaani.fi
puh. (08) 6155 2461
gsm 044 710 0461

ITE jokivarsilla

Oulunkaaren, Koillismaan Siikalatvan sekä Nivala-Haapajärven seutukunnat
lauri.oino@kaustinen.fi
puh. 040 544 0904

Elina Vuorimies ja Pirjo Immonen

Kuva: Pirjo Immonen

Kuva: Pirjo Immonen

Vasemmalta: Aune Riihosen pihaveistos
Eino Kempaisen puuastia
Vainö Halosen veistos

Nälkämaan nykykansantaidetta

“En minä mitään, ei tänne asti kannata vaivautua...”, vastaa vaatimaton kainuulainen. TE-keskuksen rahoittama esiselvityshanke lähetti kuitenkin kartoittajat matkaan, ja esittelemisen arvoista ITE-luovuutta löytyi roppakaupalla.

Lukuisat matkat ovat vieneet meitä hankkeen vetäjiä kiinnostavien persoonien luo. Alun ujouden takaa on paljastunut sinnikkäitä oman tiensä kulkijoita, joilla on vahva itsetunto. Moni vihje ja ilmianto johdatti myös taitavan käsityöläisen tai harrastajataiteilijan luokse, sillä Kainuussa on säilynyt pitkään tapa tehdä kaikki itse ja tulla omillaan toimeen. Toisaalta moni taiteilijoista ilahtui tavatesaan vihdoin ihmisen, joka ymmärtää eikä pidä omituisena.

ITE-taiteilijoita on tähän asti pidetty yksilösuorittajina. Kainuu osoitti kuitenkin ilahduttavan poikkeuksen totutusta ajattelusta: ITE-taiteen tekemistä alueella leimaa myös yhteisöllisyys. Siihen liittyyneen kannanottoja

”perukan tyhjenemistä” vastaan: ei olla valmiita hyväksymään ulkoapäin annettuja arviointeja maakunnan tulevaisuudesta ja kohtalosta. Taide auttaa katsomaan asioita toisin, näkemään alueen vahvuudet ja voimavarat. Tästä esimerkkinä mainittakoon Ulla Schroderuksen liikkeelle panema projekti ”Työttömät risusavottaan”, jossa pitkäaikaistyöttömät tekivät Suomussalmen kirkonkylään Kadonnut karja -nimisen veistosinstallaation.

Korvesta löytyi luova luokka

Kartoituksen perusteella Kainuu on hedelmällistä nykykansantaitteen aluetta. Luovuus kukoistaa rikkaalla ja monipuolisella tavalla ja antaa pitkien välimatkojen päässä toisistaan asuville ihmisille uutta sisältöä elämään ja mahdollisuuden ilmaista itseään omaperäisellä tavalla.

Nälkämaan ITE-taiteilijat ovat kuin peräänkuulutettu ”luova luokka”. Taiteilijana itseoppinut maanviljelijä tekee tilausmuotokuvia, roskartelija luo poisheitetyistä roskista ja tavaroista tilataidetta ja emäntä maalaa navetan seinälle sarjakuvan aamulypsyjen arkea ilahduttamaan. Pieni verstaas voi

olla pullollaan näkyjen inspiroimia, kaikkea muuta kuin tavallisia puuastioita tai koko koti täynnä julkimoiden veistettyjä muotokuvia.

Pihapiirin kivistä ja puunrungoista voi työntyä esiin kokonainen kalevalainen maailma, ja toisaalla styrok-sipallojen mobilet koristavat pihan puukujaa – tai risuista ja heinistä tehdyt kasat näyttävät kaukaa katsottuna linnuilta. Kaupunkimiljöön dokumentoija kantaa mukanaan yksityistä valokuvanäyttelyään.

ITE-isku 2007

Monista muista vastaavista hankkeista poiketen Kainuussa päätettiin järjestää kaikki tapahtumat yhden kesän aikana. ”ITE-iskun” aloittaa Kajaanin taidemuseossa avattava näyttely kesäkuun 3. päivänä, jonka jälkeen tapahtumien ja näyttelyiden ketju levittäytyy koko maakuntaan mm. ITE-iltamina ja ITE-taiteilijoiden valtakunnallisena tapaamisena. Tapahtumat päivämäärineen ja yhteystietoineen julkaistaan näyttävänä karttana, ja kesän aikana Kainuun nykykansantaitteesta ilmestyy myös oma julkaisunsa *ITE korvessa*. ■

Kunst ist etwas anderes 1.4.–24.6.2007

Schloss Neuhardenberg

(www.schlossneuhardenberg.de)

Valokuvia: Mario del Curto, Sveitsi,

Taideteokset: Alpo Koivumäki,
Olavi Laiho, Risto Pelkonen, Suomi

Raija Kallioinen

ITE-taide suuntaa Saksaan

Suomalaista ITE-taidetta viedään kesällä 2007 Berliinin lähelle Neuhardenbergin linnaan. Sveitsiläis-suomalaiseen näyttelyyn saivat kutsun Alpo Koivumäki, Olavi Laiho ja Risto Pelkonen.

Kansainvälinen kiinnostus suomalaisen nykykantaiteen alkuvoimaista ilmaisuun kohtaan on viime vuosina ollut virkeää. ITE-taidetta on kierrätetty näyttelyissä eri puolilla Eurooppaa – mm. Pariisissa, Moskovassa, Budapestissa, Lontoossa ja Tallinnassa.

Maaseudun Sivistysliiton edustajat ovat etsineet aktiivisesti yhteyksiä kansainvälisiin näyttelyiden järjestäjiin ja kiertäneet tutustumassa avainhenkilöihin ja organisaatioihin. Suomesa vierailleet taideasiantuntijat ovat osaltaan levittäneet ITE-taiteen hyvää mainetta ulkomaille, ja myös tästä on poikunut uusia näyttelykutsuja.

Tuorein yhteistyöpyyntö saapui Berliinistä sveitsiläisen valokuvataiteilija Mario del Curton näyttelyn valmistelu-

jen yhteydessä. Del Curto on tunnettu valokuvatutkimistaan, joiden aiheina on outsider-taiteilijoita kautta maailman. Kuraattorit ihastuivat del Curton kuvaamiin Alpo Koivumäen eläinveistoksiin ja halusivat niitä mukaan näyttelyyn. Pimeänä marraskuisena päivänä organisaattorit saapuivat Suomen Kivikeskukseen Juukaan tutustumaan esillä olleeseen laajaan ITE-taiteen näyttelyyn. ITE-taide valloitti vieraat kertaheitolla. Koivumäen lisäksi Berliinin toivottiin teoksia Olavi Laiholta ja Risto Pelkoselta.

Näyttely on esillä 1.4.–24.6.2007 Neuhardenbergin linnassa, joka sijaitsee Berliinistä itään lähellä Puolan rajaa. Berliinistä sinne on vajaan tunnin matka junalla tai autolla. Näyttelyn järjestäjänä on saksalainen Stiftung Schloss Neuhardenberg, ja vierailevana kuraattorina toimii sveitsiläinen Werner Jeker.

Stiftung Schloss Neuhardenberg on saksalaisen säästöpankkijärjestön ylläpitämä säätiö, jonka tavoitteena on edistää kansainvälistä yhteistyötä tieteeseen, taiteeseen ja politiikan alalla. Omistamaansa Neuhardenbergin linnan säätiö on luonut monipuolisen

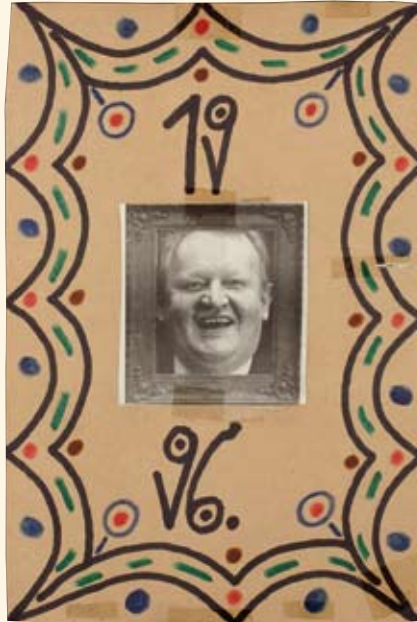
Kuva: Eina Vuorimes

kulttuurikeskuksen. Siellä järjestetään konferensseja, taidenäyttelyitä ja kulttuuritapahtumia, joiden tavoitteena on syventää ihmisten ja kansojen välistä vuoropuhelua ja luoda mahdollisuuksia yhtä hyvin keskusteluun kuin hiljentymiseen. Korkealaatuinen ohjelmatarjonta ja luonnonkaunis ympäristö sivussa suurkaupunkien hälystä houkuttelee vierailijoita, joita käy runsain joukoin niin Länsi- kuin Itä-Euroopasta. ■

**Del Curton
valokuvia
Turussa**

Sveitsiläis-saksalais-suomalaiseen näyttely-yhteistyöhön sysäyksen antaneen Mario del Curton valokuvia on nähtävillä kesällä 2007 myös Turussa Wäinö Aaltosen museossa *WILD – Fantasia, arkkitehtuuri, taide* -näyttelyssä 25.5.–16.9.2007. Näyttely esittelee kuvataiteen ja arkkitehtuurin fuusioista syntyviä fantasioita. Maahenkilö kustantaa näyttelyn yhteydessä julkaistavan kirjan.

Imppulandia riemutohtori

Imari "Imppu" Salminen on 78-vuotias stadin kundi, joka asui lapsena Helsingissä Eiran kulmilta, mutta on viettänyt pääosan elämästään Petäjaveden Metsäkulmalla pienessä mökissä. Hänet siirrettiin Helsingin pommitusten alta Paavosetänsä pientilalle, jossa hän toimi maanviljelyksen ja hevoshoidon parissa. Huoneeseensa Imppu alkoi jo varhain keräämään itse tehdyistä pyssyistä kokoelmaa, joka nykyin on näkyvillä. Sedän kuoltua 1986 Imppu jäi isännöimään taloa, ja hän on tehnyt siitä Imppulandia, mitä ihmeellisimmän ITE-museon suomalaiseen unelmaan "punaisesta mökistä ja perunamaasta".

Talon eteinen, kamari ja pari sivuhuonetta ovat lattiasta kattoon Impun ikiomaa kuvastoa rökkiömäisinä koosteina. Talon sisäoven vieressä

lukee monta kylttiä: Suomen Museo-keskus o.y., Finlands Militärn Museum, Finlands Museum Central, Suomen Turistikeskus ja YDINASEETON VYÖHYKE. Toisella puolen ovea toivottaa kyltti paikan ideasta: Hyvää mieltä kaikille!

Isäntä avaa oven eksoottiseen kirjokanteensa riemukkaasti omaperäisessä poliisin suikassa, koska nuorempana hän olisi halunnut poliisiksi. Jo eteinen on täpötäynnä Impun avaruusestetiikkaa, UFO-asemia ja tutkaukkoja, jotka on tehty pulloista, muovitötteistä ja vanhoista hehkulamputa. Seinillä on kuvastoa Suomen ja Petäjaveden historiasta, ja kaikki on energisoitu värikkäillä kuvioilla rytmiseksi kokonaisuudeksi Impun "tikitystyylillä". Ovensuussa on erimaalaisten vierailijoiden kielillä kirjoitettu "Tervetuloa".

teksti: Erkki Pirtola
Kuvat: Veli Granö

Mökistä tosiaan löytyy pienoiskotiseutumuseo vanhoista esineistä, sotilasmuseo militäärikamppeista, "rahamuseo" arvottomista setelinkuvista, tuhansia yksityiskohtia ja yllätyksiä, kuten pölykapseleita, joista Impun käsissä on syntynyt mandalaloita.

Kaikki Impun kuvat on tehty samalla periaatteella: "Raakana vaan!" Keskelle on liimattu jokin kuva aikakauslehestä. Kuva voi olla julkkis, historian henkilö, mutta myös eläin, auto tai mitä tahansa. Eräs ikuista poikamiestä kiinnostanut aihe onkin "rella" eli tyttö. Aiheesta löytyy monia variaatioita kuten pisteytetyt eli "rokoitetut rellat". Kuvaa ympäröi yleensä täydellisen symmetrinen monimutkainen kuvio, jonka peruskuvion Imppu tekee keskuskuvan ympärille esimerkiksi silitysrautaa sablonana käyttäen. Virheettömästi tehty symmetria vaatii täydellistä keskittymistä. Kuvio koostuu tusseilla vapaalla kädellä piirretyistä pisteistä ja viivoista ja se kuvaa vaikkapa Urho Kekkosta, tai Tarja Halosta, josta Imppu on tehnyt kymmenittäin eri versioita. Nyt se on tietenkin Lordi!

"Eikun kuviks!", huudahtaa Imppu innostuessaan. Tässä julkiskuvituksissaan Imppu onkin metsiemme andywarhol, mutta voimakuviot muistuttavat pikemminkin alkupe räiskansojen, kuten aboriginaalien merkkijärjestelmiä tai buddhalaisia mietiskelykuvia tai jotain teknistä kytkentäkaaviota, joka todella "kytkee" katsojansa ultratodellisuuteen.

Imppu on eristynyt kotigalleriaansa – hänen "kyntensä ovat kasvaneet kiinni paikkaan", eikä hän ole koskaan lähtenyt ITE-näyttelyihin, joissa hänestä on tullut kuuluisa tähti aina Kiasmaa ja Lontoota myöten.

"Minä en lähe teijän näyttelöihin, vaikka vastassa olis ite resitenti. Tulkoon Tarja tänne Imppulandiaan!" Hän osallistuu kuitenkin maailman menoon mökistään koomisesti itetehdyllä mediapajallaan, joka on kuin parodiaa nykyajan tekniikan jumaloinnille. Huoneissa on kerroksittain koristeltuja ja imppuviritettyjä kierrätysradioita, risoja telkkareita ja tietenkin "kännyköitä".

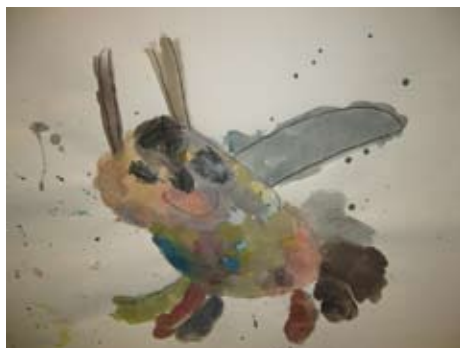
Imppu viihdyttää yleisöään soittamalla Satelliittikännykällä vaikkapa

presidentti Bushille varoitellen sodankäynnin vaaroista. Yleensä soitto katkeaa lyhyeen, Putinilla ja muilla johtajilla kun ei ole aikaa keskusteluun. Imppu leikkii kuin ikuinen lapsi aikuisten pellemaailmaa tehden siitä yhdenmiehen teatteria omissa kuulisissaan. Se on hänen "poliittista viihdettään", jota ryyditetään kaksirivisellä haitarilla.

Imppulandia on ainutlaatuinen ITE-installaatio kansainvälisestäikin ajatellen. Se muistuttaa Fluxus-koostetta tai jotain Ilja Kabakovin koti-teosta, josta ampaudutaan katon läpi kosmukseen. Imppu on tuonut koko kosmoksen kattonsa alle ja jakaa sen iloja ihmisille. "Kaikki mä pilaan!", hän naureskelee, ojentaessaan katsottavaksi Imppu-tyyliin "tuhottuja" vanhoja lekkereitä, joista voisi tehdä tavamerkin aidolle petäjäveteläiselle. "Se on sitä Ponkkia", ovat naapurit sanoneet, mutta Imppu ei tiedä taidemaailmasta tuon taivaallista. Hän on luonut talostaan itsensä näköisen teoksen, jonka boheemi meksikaaniväinämöinen hän on. ■

Matiaksen tiikerinhyppy

Veeran kissa

Samin talo

Taidepesulassa pyörii luovuuden voima. Esiin purskahtaa kirkkaita värejä ja viljejä muotoja. Vaalijalan kuntoutuskeskuksen vanha pesula varustettiin pari vuotta sitten kuntouttavan ja terapeutin taidetoiminnan tilaksi kehitysvammaisille ja autisteille.

*teksti: Raija Kallioinen
kurat: Liisa Kauppinen*

voimaTaidE avaa ilmaisun väyliä

Taide antaa mahdollisuuden ilmaista itseään silloinkin kun puheen ja muun kommunikaation väylät ovat tukossa, sanoo taidetyöpajan vetäjä, taidekasvattaja *Liisa Kauppinen*.

– Kokeilemme työpajassa erilaisia materiaaleja, värejä ja tekniikoita. Syntyy henkeäsalpaavaa kauneutta ja koskettavuutta, ja saamme yhdessä jakaa ilon hetkiä ja itsetunnon hehkua, Liisa Kauppinen pohtii. – Tärkeää ei kuitenkaan ole vain lopputulos, vaan kokemuksellinen prosessi: miten kukin yksilö saa alkukipinän tekemisensä, miten tekemisen liekki pysyy yllä ja miten taide vaikuttaa tekijänsä elämän laatuun.

Kauppinen on valmistelemassa julkaisua, jossa sanoin ja kuvin esitellään Taidepesulan osallistujien kokemuksellista taideilmaisun prosessia kahden vuoden ajalta.

Vaalijala 100 vuotta

Vaalijalan kuntoutuskeskusta pitää yllä kuntayhtymä, johon kuuluu 41

Savon kuntaa. Laitospaikkoja on noin 250, ja keskuksen vaikutuspiirissä on noin 3500 eri tavoin kehitysvammaista kuntoutuksen tarvoitsijaa.

Kuntoutuksen keinot ovat laitoksessa moninaiset, taidetoiminta niistä uusimpia. Taidetyöpajaan osallistuu 25 kuntoutettavaa, jotka ovat 7–55-vuotiaita kehitysvammaisia, autistisia, aistimonivammaisia, psyykkisistä häiriöistä kärsiviä tai muuten erityistä tukea tarvitsevia. Työpaja kuuluu osana Vaalijalan kuntoutuskeskuksen ja Maaseudun Sivistysliiton yhteisiin projekteihin, jotka ovat vuodesta 2004 lähtien saaneet rahoitusta eri lähteistä, mm. opetusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä ja Itä-Suomen lääninhallitukselta.

Taidetoiminnan tulokset ovat Vaalijalassa jo silmin nähtävissä. Kuntoutuskeskuksen 100-vuotisjuhlien merkeissä kesällä 2007 pääsee yleisökin tutustumaan Taidepesulassa syntyneeseen voimataiteeseen. Poleenissa Pieksämäellä on 22.8.–30.9.2007 esillä näyttely, johon saadaan mukaan

kehitysvammaisten taidetta myös Tanskasta, Ruotsista ja Belgiasta.

Kehitysvammaisten kulttuurivaihtoa

Vuosina 2007–2009 Vaalijalan taide-toiminta kanavoituu Voimataide-nimiseen hankkeeseen. Hankkeen yhtenä painopisteenä on kehitysvammaisten kansainvälinen kulttuurivaihto. Yhteyksiä on jo luotu ulkomaisiin työpajoihin ja ateljeihin, ja näyttelyvaihdon ja vierailujen kautta kehitysvammaiset taiteilijat itse pääsevät tutustumaan toisiinsa ja erilaisiin toimintatapoihin.

– Tärkeäksi on koettu myös hoitohenkilökunnan ja ohjaajien ymmärtämys taidetoiminnan kuntouttavia mahdollisuuksia kohtaan. On tärkeää, että myös heidän edustajansa lähtevät maailmalle tutkimaan kansainvälisiä esikuvia. Viime matkamme Ruotsiin ja Tanskaan oli avartava kokemus ja antoi näköaloja mm. siihen, miten taiteesta voi tulla kehitysvammaisellekin jopa ammatti, Liisa Kauppinen toteaa. ■

Nelivuotisessa Taiteen tiet -hankkeessa pureudutaan paikan henkeen ja tarinoihin. Kesän 2007 Taiteen tiet -näyttely kantaa nimeä Ruukkitie. Sata vuotta sitten reitille olisikin sijoittunut kolme toimivaa ruukkia. Nykyään perinneyhteisöt ovat lähes kadonneet ja historialliset tehdaskiinteistöt tyhjentyneet. Paikan henki on toinen.

Kuvat: Yehia Eweis

Kesän 2006 Rälssitie-näyttelyssä *Muistojen talo* -teos koostui kuvapolusta, äänimuistoista ja Muistotilaisuus-happeningeistä, jotka kertoivat Helsinki–Turku-moottoritien reunalle kiikkumaan jääneen talon menneisyydestä. Teoksen toteuttivat työryhmä Terhi Järvinen, Liana Potila, Seppo Renvall, Maija Saksman ja Virppi Venell.

Taiteen tiet ja paikan henki

Hanna Kosonen

Valosuunnittelija, taiteilija *Tarja Ervastin* ja teatteriohjaaja *Johanna Hammarbergin* ideasta syntynyt Salonseudulle sijoittuva ja Maaseudun Sivistysliiton tuottama Taiteen tiet -ympäristötaidehanke käynnistyi vuonna 2006 Rälssitie-näyttelyllä. Rälssitiellä kävijä kohtasi mm. koskettavia kuvia Helsinki–Turku-moottoritien törmälle jääneen mummolan elämästä ja *Hannu ja Kerttu* -nimeä kantaneen kannanoton kauttakulkuliikenteen tuomasta ihmiskauppaongelmasta.

”Näyttelyillä haluamme tuoda kaupunkilaisten nähtävälle suomalaisen maaseutukulttuurin tarinoita menneisyydestä ja nykyisyydestä. Salonseudun alue on kulttuurisesti rikas ja monikerroksinen. Se sijaitsee kahden suuren kaupungin välissä, mutta siltikään alueen kulttuuritausta ei ole tun-

nettu”, kertoo Johanna Hammarberg hankkeen synnystä.

Toinen idean laukaisija oli maalle muutto. Sekä Hammarberg että Ervasti ovat ikänsä kaupungissa asuneita, nyttemmin maalle muuttaneita taiteilijoita ja haluavat osoittaa kaupunkilaisille, kuinka taidetta voi tehdä muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla – ja asettaa esille muualle kuin gallerioihin.

Näyttämönä Ruukkitie

Taiteen tiet -ympäristötaidenäyttely leviää vuonna 2007 historialliselle teollisuusalueelle Salon kaupungista parisenkymmentä kilometriä etelään. Kesän näyttelyn nimen mukaisesti Ruukkitie vie ruukilta toiselle, Kirjakalasta Teijon kautta Mathildedaliin rantamakasiineille.

”Reitti on harvinainen sekä luonnonkauneudeltaan että kulttuurihisto-

rialtaan. Reitin kaksi ruukkia aloittivat toimintansa Ruotsin vallan aikana ja yksi 1800-luvulla. Ne ovat säilyneet hyvin 2000-luvulle asti”, Hammarberg kertoo reitin erityispiirteistä.

”Kukoistuksensa aikana ruukit olivat tärkeitä kulttuurien kohtaamispaikkoja. Työ veti laajalta alueelta Suomesta tekijöitä alueelle ja toisaalta kaupan ansiosta ulkomaalaisia vieraili ruukeilla ja vaikutteet levisivät työläisten mukana sisä-Suomeen.”

Ruukkitie-näyttelyseudulla käy kesäisin 35 000–52 000 matkailijaa. Näyttelyn tavoite on saada matkailijat tutkimaan alueen tarinoita ja toimia kulttuurien kohtaamispaikkana.

Osa Ruukkitie-näyttelyn taiteilijoista valikoituu vapaan taiteilijahaun perusteella ja osa kutsutaan mukaan. Hankkeen yhteistyötahona toimivasta Kuvataideakatemiasta mukana on

Taiteen tiet vuonna 2007

- Ruukkitie-näyttely sijoittuu vuonna 2007 Kirjakkalaa, Teijoa ja Mathildedalia yhdistävän reitin varrelle sekä Mathildedalin rantamakasiineihin
- Ruukkitie-näyttelyn teemana on paikan henki, tarinat reitin varrelta
- Hankkeen tuottajana toimii Maaseudun Sivistysliitto
- Yhteistyökumppaneita ovat Kuvataideakatemia, Meri-Teijo Makasiinit, Perniön kunta ja paikalliset asukkaat.
- Ruukkitie-näyttely on avoinna 13.6.–31.8.2007

Taiteen tiet 2006–2009 Salonseudulla

- Rälssitie vuonna 2006 Suomensjärven ja Kiikalan kunnissa
- Ruukkitie vuonna 2007 Meri-Teijossa
- Muinaistie vuonna 2008 Salon kaupungissa
- Reittien verkosto vuonna 2009

kaksi opiskelijaa. Näyttelyssä historia kohtaa nykypäivän ja nuoret taiteilijat pitkän linjan ammattilaiset. Tarkoitus ei ole pysyä taiteen totutuissa konventioissa, vaan kokeilla uutta ja rikkoo rajoja.

Teijon kirkon rakennutti ruukinpatruuna Robert Bremer kiitokseksi Jumalalle, kun tämä säästi teijolaiset Bremerin ennustamalta vedenpaisumukselta.

Kuva: Tarja Ervasti

Taiteilijoiden tehtävänä on luoda teos, joka ilmentää paikan henkeä. Ympäristötaideteokset katoavat ja muuttuvat ajan kuluessa, mikä luo oman haasteensa teoksen tekijöille.

Kuraattoriryhmään kuuluvat Kuvataideakatemia tila-aikataiteen lehtori *Erkki Soinisen* lisäksi Tarja Ervasti ja Johanna Hammarberg sekä kulttuuritoimenjohtaja *Liisa Heikkilä-Palo*.

Paikan tarina ja henki

Tarinoita ja henkeä ei tekijöiltä alueen vaiherikkaasta menneisyydestä tai nykyisyydestä puutu. Ruukkitoiminta alkoi 1600-luvun loppupuolella ja toi alueelle kartanot sekä omat yhdyskunnat. Yhdyskunnissa oli oma koulu, erilaisia teollisuuspajoja, omat metsät ja viljelysmaat.

Ruukeissa tuotettiin monenlaisia metalliesineitä vasaroista nauloihin ja rautakankiin, auroista ja haravoista

Kuva: Tarja Ervasti

höyry- ja puimakoneisiin. Kirjakkalan ruukin viimeisin tuote oli Japanin sotilaiden univormujen rautanapit. Kirjakkalassa toiminta päättyi lopullisesti vuonna 1954 nappitehtaan paloon.

Ehkä erikoisin hahmo ruukinpatruunoista oli Luonnontieteistä ja teologiasta kiinnostunut Jumalan lähettilään itseään pitänyt *Robert Bremer*. Bremer johti 1800-luvun alkupuolella Teijon ruukkia ja tutkimustensa perusteella hän ennusti vedenpaisumuksen olevan pian tulossa.

Patruuna valmistutti Teijon telakalla *Arkin*, johon kaikki ruukin työntekijät mahtuisivat katastrofin uhatessa. Häntä itseään odotti kartanon yläkeran ikkunan ulkopuolella soudettava pienempi alus.

Vedenpaisumus ei tarkoista laskelmista huolimatta tullut, ja kiitokseksi ihmiskunnan säästämistä Bremer rakennutti vuonna 1830 valmistuneen ruukinkirkon, joka jäi jäljelle merkittävänä muistomerkkinä hänen aikakaudestaan.

Lähihistorian merkkihenkilöksi nousee Mathildedalin rantamakasiinit itselleen ostanut *Tuula Gustafsson*, joka omilla varoillaan korjaa vanhoja tehdasrakennuksia uuteen käyttöön. Gustafsson on perustamassa Mathildedaliin taiteilijayhteisöä. Kesäaikaan yhdessä makasiinirakennuksessa teatteriryhmä Quo Vadis majoittuu jo. ■

Kirjakkalan ruukki on nykyisin Metsähallituksen luonnonsuojelualuetta.

Raija Kallioinen

Politiikkaa ja valtapeliä

– Keruukilpailu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyvästä muistitiedosta

Keskustan ja maaseudun arkisto.

Maaseudun Nuorten Liiton Varejoen osaston syyskokous 1.10.1965.

Valtakunnallisen Poliitiikkaa ja valtapeliä -keruun tarkoituksena on selvittää, miten suomalaiset ovat kokeneet poliittisen ja yhteiskunnallisen elämän. Kirjoitusaikaa on 1. kesäkuuta 2007 saakka.

Suomalaisten naisten ja miesten, nuorten ja vanhempien ajatukset ja käsitykset yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta vaihtelevat eri aikoina. Jokaisella on kotiin ja kotiseutuun, kouluun tai työpaikkaan liittyviä muistoja politiikasta arjessa. Poliittisen historian vaiheet voivat kiteytyä myös poliittisia johtajia koskeviksi tarinoiksi, vitseiksi tai arvoituksiksi. Keruuseen osallistujien toivotaan pohtivan politiikan roolia omassa elämässään sekä vertailevan yhteiskunnallisen vaikuttamisen mah-

dollisuuksia ja muotoja eri aikoina.

Omakohhtaisia kokemuksia toivotaan mm. poliittiseen toimintaan mukaan lähdön motiiveista, omista tavoitteista ja toiminnan vaiheista. Vastauksissa voi kertoa vaikkapa ehdokkuudesta vaaleissa tai äänestyskokemuksista. Mitä vaalikampanjat ovat merkinneet sinulle? Mitkä teemat ovat jääneet mieleen ja miksi? Miten suhtaudut suoraan toimintaan? Miten olet käyttänyt kansalaisvaikuttamisen keinoja? Kerro myös omista kokemuksestasi ympäristö- ja luontojärjestöjen, kyläyhdistysten tai muiden kansalaisjärjestöjen toiminnassa.

Miten koet sukupuolten eron vaikuttajina – millaisiin asioihin tarttuvat miehet, millaisiin naiset, millaisia eroja on heidän toimintatavoissaan? Miten kotiseudullasi suhtaudutaan yhteiskunnallisesti aktiivisiin naisiin? Jos olet nuori, millaisiin asioihin haluat vaikuttaa?

Vastaajat voivat pohtia myös puolueiden roolia suomalaisessa yhteiskuntaelämässä. Mitä muutoksia havaitset puolueissa ja yhteiskunnan valtarakenteissa tapahtuneen? Mihin suuntaan politiikan, puolueiden ja poliitikkojen pitäisi mielestäsi muuttua? Mitä ajattelet politiikan viihteellistymisestä? Mikä on mielestäsi tyypillistä juuri suomalaiselle politiikalle ja valankäytölle? Kohtaavatko kansalaisten mielipiteet poliittiset päättäjät? Mitä ajattelet valtakunnallisen ja alueellisen politiikan suhteista?

Keruu juhlistaa Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuotta ja on yksi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran 175-juhlavuoden hankkeista. Järjestäjinä ovat Suomi 90 Finland, Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (FSD), Maaseudun Sivistysliitto, sisäasiainministeriön Maaseudun naisteemaryhmä, Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto.

Kilpailun tulokset julkistetaan ja palkinnot jaetaan Helsingissä itsenäisyyspäivän 2007 tienoilla. Palkintoina jaetaan yhteensä 2000–3000 euroa tuomariston harkinnan mukaan. Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimii yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston johtaja *Sami Borg* ja jäsenenä Suomi 90 Finland edustaja *Riitta Kaivosoja*, vt. pääsihteeri *Tanja Auvinen*, aluekehitysjohtaja *Kaisa-Leena Lintilä*, arkistonjohtaja ylijohdaja *Lauri Harvilahti*, päätoimittaja Kari Hokkanen, dekaani *Aili Nenola*, maaherra *Hannele Pokka*, tutkija *Saara Tuomaala* ja sihteerinä tutkija *Pauliina Latvala*. ■

Politiikkaa ja valtapeliä -keruukilpailun säännöt

• Kirjoita koneella tai siististi käsin. Tekstin pituudelle ei ole rajoitusta.

• Lähetä kirjoituksesi 1. kesäkuuta 2007 mennessä osoitteeseen: SKS/Kansanrunousarkisto, PL 259, 00171 Helsinki. Kirjoita kuoreen nimesi, osoitteesi ja keruun nimi Politiikkaa ja valtapeliä.

• Merkitse erilliselle liuskalle henkilötietosi (nimi, syntymävuosi, syntymäpaikka, ammatti, osoite, puhelinnumero) sekä allekirjoita suostumuksesi tekstisi tallentamiseen SKS:n arkistoon.

• Lisätietoja: Kansanrunousarkisto, 0201 131 240, keruu@finlit.fi.

• Tilaa tarkemmat vastausohjeet Maaseudun Sivistysliitosta tai tutustu ohjeisiin osoitteessa www.msl.fi/kulttuuri > Politiikkaa ja valtapeliä.

markku Hattula

Mielin, kielin – dialogista digitarinaan

Puhuminen ja kirjoittaminen omasta elämästä on tärkeää. Omat elämäkokemukset, kriisit ja onnistumiset voi jakaa turvallisessa ryhmässä, jossa yhteisöllisyys auttaa ihmisen eheytymistä. Ryhmässä ilo kaksinkertaistuu ja suru puolittuu.

Mielin kielin – dialogista digitarinaan on Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tukema hanke yksinäisyydestä ja masennuksesta kärsivien ihmisten tukemiseksi. Maaseudun Sivistysliiton lisäksi mukana ovat Mieli Maasta ry sekä Lomayhtymä ry. Hankkeen tavoitteena on, että mahdollisimman moni saisi joko kirjoitettua tai kuvien kera kerrottua elämäntarinansa tai osia siitä.

Hankkeeseen kuuluu kevään aikana kaksi lähijaksoa, maaliskuussa Runnin kylpylässä Iisalmessa ja toukokuussa Kylpylä Kivitipussa Lappajärvellä.

Lähijaksot kestävät viisi päivää. Ohjelmaan kuuluu luovuuden opettelua ja tunteiden ilmaisua niin puhutun kuin kirjoitetun sanan voimalla. Lähijaksoilla pohditaan lisäksi ammattilaisten johdolla, mistä ammentaa lisää elämänvoimaa ja miten jokainen osallistuja voisi päästä henkilökohtaisen kasvun tielle.

Myöhemmin elämäntarinoita tallennetaan kuvien kera cd-levylle. Osallistujille perustetaan tietoverkossa kirjoittavat ryhmät, jotka toimivat ammattiohjaajan vetäminä lähijaksojen välillä ja niiden jälkeen.

Aikaisemmin Maaseudun Sivistysliitolla on ollut *Kirjoitan minua, kuuntelen sinua* ja *Elonverkko eronneille* -hankkeet, joissa on käytetty onnistuneesti luovaa kirjoittamista eheytyksen ja henkilökohtaisen kasvun välineenä.

KVINKA TARINA LUO SILTAA?

Lasten ja isovanhempien välistä siltaa aletaan nyt rakentaa tarinankertomisen keinoin. **Tarina luo siltaa** -toiminta pyörähtää tänä keväänä käyntiin opintomateriaalin ja ohjaajakoulutuksen kautta.

*teksti: Japari Kärkkäinen
kuvat: Varpuliisa Korpivaara*

Edellisten sukupolvien elämäpiiri ja kokemukset ja niistä kasvavat tarinat jäävät nykyajan kiireiden keskellä usein kertomatta lapsille. Lapset ja isovanhemmat voivat asua vaikkapa eri paikkakunnilla, tai kiireisen elämäntavan takia tilaisuuksia luontevaan, rauhalliseen yhdessäoloon on harvoin.

Sukupolvien välisen yhteyden köyhtyminen kaventaa lasten kuvaa menneistä ajoista ja elämästä yleensäkin, ja myös vanhemmat voivat kokea jäävänsä yksin kasvatustehtävässään. Monet isovanhemmat taas potevat tarkoituksettomuuden tunnetta, kun nuorin sukupolvi puuttuu heidän elämästään.

Tähän tarpeeseen haluaa vastata MSL:n Tarina luo siltaa -toiminta. Sen puitteissa koetetaan saattaa ikäihmiset ja lapset yhteen tarinankertomisen kautta. Toiminnalle on saatu avustusta opetusministeriöstä.

Kaikessa rauhassa, kasvoista kasvoihin

Tarina luo siltaa -tilaisuus on rauhallinen kerrontatuokio, joka perustuu ikäihmisten ja lasten kohtaamiseen kasvoista kasvoihin. Toiminta on ohjattua, ja se toteutetaan MSL:n, Eläkeliiton ja Vesaisien yhteistyönä. Seuraava ohjaajakurssi järjestetään tänä keväänä Pohjanmaalla, ja jatkoa on luvassa.

Tarina luo siltaa tarjoaakin oivan toimintamallin Eläkeliiton jäsenille ja Vesaisohjaajille, jotka sitten etsivät yhteistyökumppaneiksi lasten kanssa työskenteleviä päiväkoteja, vesaiskerhoja tai ala-asteen kouluja.

Tilaisuuksien lähtökohta on usko siihen, että jokaisen ihmisen elämäntarina ja kokemukset ovat tärkeitä ja että lapset haluavat kuulla niistä. Hankkeen pilotti muutama vuosi sitten saikin innostuneen vastaanoton opettajilta ja lastentarhanopettajilta: ”Juuri tätä lapset tarvitsevat: rauhalli-

nen tilanne vanhempien kanssa ilman kiivasta ohjelmaa, jollaista lapsilla on nykyään liiankin kanssa.”

Tarina luo siltaa -tilaisuudet sopivat erityisen hyvin lapsille, jotka ovat pian aloittamassa tai aloittaneet koulunkäynnin. Nuorimmat osallistujat voivat olla 4–5-vuotiaita ja vanhimmat ensi- ja toisluokkalaista. Tilaisuuden sopiva kesto on lasten iästä riippuen 30–45 minuuttia ja sopiva ryhmäkoko 7–15 lasta.

MSL:ssä on tehty opintoaineisto, jonka avulla opintokerhossa perehdytään Tarina luo siltaa -ideaan ja valmistellaan tilaisuuksia. Opintoaineiston tavoite on antaa valmiuksia ohjata, rohkaista ja kannustaa vuorovaikutukseen, kertomaan tarinoita nimenomaan lapsille sekä antamaan tilaa myös lasten omille tarinoille.

Asiasta innostuvat voivat käydä myös ohjaajakurssin. Ne ovat ammattilaisten vetämiä ja antavat tiedolliset valmiudet opintokerhon aloittamiseen.

Lapikkaiden tuoksu antaa siivet

Tarina luo siltaa -tilaisuus voi lähteä liikkeelle vaikka jostain konkreettisesta arkipäivän esineestä, joka liittyy kertojan elämään.

Sellainen esine voi olla vaikkapa vanha kahvimylly tai tervantuoksuiset kippurakärkilapikkaat. Niiden tuoksu saa lasten uteliaisuuden heräämään, ja ovi menneisyyden maailmaan aukeaa helposti.

Tilaisuuksissa voi myös kertoa entisajan kotiaskareista, lapsuuteen kuuluneista lauluista ja leikeistä tai vaikkapa entisajan tavoista ja pukeutumisesta. Lähtökohtana voi olla myös jokin vanha satu tai laulu. Lapset voivat myös esittää vastavuoroisesti jonkin oman, vaikkapa päiväkodissa oppimansa laulun. Niin lapset osallistuvat tarinointiin tasaveroisena aikuisten kanssa.

Kertominen voi tapahtua myös yhteisen toiminnan kuten vaikkapa paperinukkien avittamana. Paperinukkien leikkaaminen alkaa kuulua historiaan, eikä moni lapsi ole sellaisesta kuullutkaan.

Vintiltä voi löytyä myös vanhan ajan pelivälineitä kuten puukeiloja ja heittokapula. Niillä voi havainnollistaa vanhan ajan pihaleikkejä, ja lapset voivat vaikkapa kokeilla keilojen kaatoa. Leikkien avulla aikaan saadaan aktiivinen ilmapiiri, ja samalla myös lapset voivat innostua kertomaan omista, nykyaikaisista leikeistään.

Ikäihminen voi myös esittää lapsena oppimansa lastenlaulun. Lapset esittävät vastavuoroisesti omansa, esimerkiksi päiväkodissa oppimansa laulun. Lauluista syntyy tarinaa – ja niin silta syntyy. ■

Lisätietoja Tarina luo siltaa -tilaisuuksista, opintokerhoista ja ohjaajakoulutuksesta saa Maaseudun Sivistysliiton koulutussuunnittelijalta Varpuliisa Korpivaaralta: MSL, Eerikinkatu 28, 00180 Helsinki, www.msl.fi, puh. (09) 7512 0226, 0400 702 449.

*teksti: Kirsi Hakala
kuvat: Jopi Skäläinen*

Suomalaiset ja italialaiset maaseutuyrittäjät yhteen

EU tukee alueiden välistä yhteistyötä. MSL on mukana maaseudun yrittäjien ja muiden toimijoiden eurooppalaisessa vaihdossa.

Kun MSL:n aluepäällikkö *Elina Vehkala* soitti *Kari Seikkulalle* ja kutsui opintomatkalalle Italiaan, kalajokinen matkailuyrittäjä lupasi miettiä viikonvaihteen yli. Maanantaina Seikkula kävi hakemassa elämänsä ensimmäisen passin, joten vastaus oli kiitos kyllä. Eikä Seikkula ole katunut.

Vehkalan kutsu liittyi EU-rahoitteeseen hankeyhteistyöhön, jonka tarkoituksena on saattaa suomalaisia ja italialaisia maaseutuyrittäjiä yhteen.

Tapion Tupa -yrityksen Seikkula ja kymmenkunta muuta lähikuntien yrittäjää Rieska-Lieder ry:n alueella ovat vierailleet Italiassa sekä 2005 ja 2006, ja italialaiset ovat vastaavasti tutustuneet Suomeen. Hyvä kotimainen porukkahenki on ollut onnistuneiden kokemusten edellytys, ja yhteyttä pidetään vaihto-ohjelmien välilläkin.

Italiassa Seikkula on huomannut yrittäjien pitävän yhtä ja olevan ylpeitä toisista yrityksistä. Tällaista asennetta voisi tuoda myös Suomeen. Matkakärpänen on purrut Italia-vaihtojen aikana Seikkulaa niin, että hän on "heti valmis ilmoittautumaan", jos uusia kansainvälisiä hankkeita syntyy.

Vaihto-ohjelmien ja niiden yhteydessä tehtävän työharjoittelun tavoitteena on hankevetäjä Vehkalan mukaan luoda aitoja kontakteja yrittäjien välillä sekä saada tukea ja palautetta partnerimaan kollegoilta omista tuotteista.

Yhteistyö on poikunut myös kaupunkeja. Lohtajalaisen *Samuli Anttilan* Hohto-kynttilä-yrityksen tuotteita meni viime joulukuksi Italiaan. Lisätilauksia tulee ensi joulukuksi. Anttila on pannut merkille, että Italiassa kynttilätuotanto on lapsenkengissä, joten tarkoitus on tutkia, löytyisikö sieltä yhteistyökumppania valmistamaan Hohto-kynttilän tuotteita lisenssillä.

Tutustuminen toisen maan yrityskulttuuriin helpottaa Anttilan mukaan kyseenalaistamaan omia toimintatapojaan, välttämään kaavoihin kangistumista. Hanke on lisännyt verkostoitumista myös Suomessa. Ideoita toisilta yrittäjiltä voi saada vaikkapa markkinointiin.

Yhteistyötä myös kotimaassa

Pohjoisen Keski-Suomen yrittäjät aloittivat MSL:n organisoiman Italia-yhteistyön jo 2004. Hanke on saanut jatkoa tämän vuoden loppuun. Uutena elementtinä on kahden kotimaisen

alueen, Rieska-Leaderin ja keskisuomalaisen Viisari ry:n, kesken. Vaihto-ohjelmat Suomesta Italiaan ja toisin päin järjestetään yhdessä. Vuoden isoin tapahtuma on kansainvälinen seminaari Saarijärvellä toukokuussa.

Hankevetäjä *Leena Kuhno* MSL:stä arvioi, että hankkeen kuluessa toiminta on syventynyt ja parantunut. – Tänä vuonna vaihto on suunnitelmallisempaa. Pystymme paremmin linkittämään hankkeen osallistujajrytysten omaan toimintaan ja tavoitteisiin, Kuhno arvioi.

Viisari ry:n toiminnanjohtaja *Arja-Leena Halonen* kertoo MSL-yhteistyön tuoneen Viisarille ”ison sulan hattuun”. Halonen kiittelee niin hyviä hankevetäjiä kuin avarakatseista järjestön johtoa.

Halosen mukaan hanke on edennyt jämäkästi, systemaattisesti ja luotettavasti. Avointa ja joustavaa asennetta kuvaa myös osallistujajrytysten toiveiden huomioiminen pitkin hanketta.

Saarijärveläinen yrittäjäpariskunta *Tuula ja Risto Oksanen* odottavat ensi syksyn Italian-työharjoittelua jo malttamattomina. Jo aiemmat kokemukset esimerkiksi viinitilalta ja rypäleiden poiminnasta ovat olleet ”älyttömän mielenkiintoisia”. Perheyrietyksessä

kaikki ovat Risto Oksasen mukaan täysipainoisesti mukana ja sitoutuneita: viinitila on elämäntapa.

Oksasilla on pitopalvelu- ja kotileipomoyritys Pirtin Piiras. Italiassa pariskunta näki pieniä kahviloita ja ravintoloita, jotka toimivat omistajien kotien yhteydessä. Idea on poikunut tilausravintolaksi Oksasten pihapiiriin.

Ennen yritystoimintaansa pankki- ja markkinointialalla työskennellyt pariskunta on muutenkin etsinyt Italiasta uusia ideoita. Tuula Oksanen toivoo pääsevänsä seuraavan työharjoittelun yhteydessä harjoittelemaan pienten konditoriatuotteiden valmistamista – vaihtoehdoiksi Suomessa tavallisille täytkekakuille ja isoille pullille.

– Italiassa saman alan yrittäjät eivät kilpaile keskenään vaan työtä tehdään tiiminä, kertoo Risto Oksanen. Matkoilta onkin tarttunut innostus tiivistää yhteistyötä myös Suomen päässä.

Pyhäjoki etsii kumppaneita

Uusimpana kansainvälisenä kehittämishankkeena MSL on toteuttanut esiselvityshankkeen Pyhäjoen kylien mahdollisuuksista ja halukkuudesta osallistua kansainväliseen kylähankkeeseen. Hankkeen rahoittaja Nouseva Rannikkoseutu (Norsu) ry on maaseudun kehittämissyhdistys, joka toteuttaa Leader-ohjelmaa yhdeksän kunnan alueella Oulun ja Raahen välissä.

Norsun toiminnanjohtaja *Soila Haapsaari* kertoo, että Pyhäjoen hanke on päänavaus yhdistyksen kansainvälisessä yhteistyössä. MSL:n osaamista on haluttukin käyttää yhteistyökumppanien löytämiseen.

Pyhäjokisten partneriksi esiselvitysten perusteella on tulossa pohjois-

MSL:n Improve-hankkeet 2007

- * Polkuja Eurooppaan (Rieska-Leader ry:n toiminta-alue)
- * Improve 2 (Viisari ry:n toiminta-alue)

Improve on kansainvälinen suomalaisten nuorten ja yrittäjien koulutusohjelma, jossa osallistujilla on mahdollisuus kansainvälistyä tekemällä oppien.

Toiminta on osa EU:n Leader+ -yhteistyöhanketta. Paikallisina rahoittajina ovat Suomessa Rieska-Leader ry (Ylivieskan ja Kokkolan seutukunnat) ja Viisari ry (pohjoinen Keski-Suomi) sekä Italiassa Euroleader ry ja Montagna Leader ry pohjoisessa Italiassa.

italialainen Budoian kunta ja alueen yrittäjät. – Alue on tunnettu yrittäjyydestään, ja maaseudun kehittäminen on vahvaa ja monimuotoista, hankevetäjä *Hannu Salo* MSL:stä kertoo.

Konkreettinen yhteistyö jatkuu luontevasti Leader-rahoitteisena, esimerkiksi yrittäjävaihtona. Jo ensimmäisten kontaktien perusteella on kuitenkin havaittu kysyntää muunkinlaiselle yhteistyölle: koulujen kansainväliseen toimintaan, nuorisovaihtoihin tai yrittäjien suoriin yhteyksiin. Salo mainitsee esimerkkinä italialaisen puunjalostajan tarpeen saada laadukasta puutavaraa tai liimalevyä pienehköltä suomalaistoimittajalta. Yhteisinä teemoina ovat nousseet esille bioenergia ja naisyrittäjyys. ■

YHDESSÄ

VUODESTA 1957

Euroopan unioni lähelle omaa arkea

Jenni Partanen

Euroopan unioni saattaa omalta kotisohvalta ajateltuna tuntua hyvin kaukaiselta taholta, jolla ei ole tekemistä oman jokapäiväisen elämän kanssa. Hiljattain tehdyistä mielipidetutkimuksista onkin käynyt ilmi, että luottamus ja kiinnostus Euroopan unioniin on laskenut monissa jäsenmaissa. MSL:n EU-tiedotushankkeella ja seminaarikiertueella halutaan tuoda EU:n ajankohtaisia aiheita ihmisten tietoon ja kannustaa kansalaiskeskusteluun.

MSL:n EU-seminaarikiertue on kulkenut ympäri maata jo useampana syksynä. Tapahtumat ovat perinteisesti rakentuneet eri alojen EU-asiantuntijoiden puheenvuoroista, jotka toimivat virikkeenä yhteiselle mielipiteiden vaihdolle ja keskustelulle. Parhaimmillaan puheenvuorot ovat käynnistäneet vilkasta keskustelua, jossa Euroopan unioni tulee lähelle osallistujien omaa arkea. Eri paikkakunnilla järjestetyt tilaisuudet ovat saaneet kiitosta niin osallistujilta kuin

paikalla olleilta asiantuntijoiltakin. Tulevissa seminaareissa erityisen suuressa roolissa ovat Euroopan parlamentin jäsenet eli mepit, jotka tulevat kiertämään mukana seminaareissa puhujina.

JubilEUM

Tänä vuonnakin seminaareissa käsitellään ajankohtaisia teemoja. Vuonna 1957 allekirjoitettiin Rooman sopimus, joka loi perustan uudelle eurooppalaiselle yhteistyölle. Nyt viisikymmentä vuotta myöhemmin yhteistyö tiivistyy edelleen, ja juhlaan on aihetta. 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi MSL:n EU-seminareissa tarkastellaan EU:n tähänastista taivalta sekä suunnataan katsetta tulevaisuuteen.

Millainen yhteisö oli 50 vuotta sitten ja millainen EU on nykyään? Millaisia ovat EU:n tähänastiset saavutukset – entä mitä on vielä saatava aikaiseksi? Myös umpikujassa ollut perustuslakisopimus sekä sen vaihtokukset unionille tulevat olemaan

keskeisenä puheenaiheena. Seminaareissa tarjoutuu erinomainen tilaisuus keskusteluun siitä, mitä odotamme EU:lta tulevaisuudessa lapsillemme ja tuleville sukupolville.

MSL:n EU-seminareja järjestetään kahdeksalla paikkakunnalla ympäri Suomea syys-marraskuun aikana ja ne ovat avoimia kaikille aiheesta kiinnostuneille. Mukavana erikoisuutena muihin vastaaviin tilaisuuksiin nähden MSL:n EU-seminareissa saa tiedonjonon lisäksi helpotusta myös nälän tunteeseen. Jokaisen seminaarin yhteydessä tarjoillaan ylellinen illallinen, jonka siivittämän keskustelut voivat jatkua vielä varsinaisen asiaosuuden jälkeenkin. ■

Lisätietoja nettisivuilta www.msl.fi/eu tai Jenni Partaselta (jenni.partanen@msl.fi).

Puolueiden kyky kohdata paremmin äänestäjensä on koko yhteiskunnan etu, kirjoittaa pohjoismaisen aikuiskasvatusliiton FNV:n pääsihteeri Raymond Svensson.

Sivistysliitot tärkeitä puolueille ja kansalaisille

Raymond Svensson

Puolueilla on tarve kouluttaa jäseniään – edustajiaan – toimimaan erilaisissa virallisissa ja parlamentaarisisissa elimissä. Kehittääkseen omia valmiuksiaan, kykyään ja voimiaan olla yhteydessä kansalaisten eli valitsijoiden kanssa pitää myös puolueiden jatkuvasti kouluttaa itseään.

Sivistysliitoissa on valtavasti osaamista ja kokemusta aikuisten kanssa tehtävästä ja aikuisille suunnatusta pedagogisesta työstä, josta puolueet voivat saada suurta hyötyä. Monilla sivistysliitoillahan on poliittisia puolueita jäseninä, kuten Maaseudun Sivistysliitolla Suomessa ja Studieförbundet Vuxenskolanilla (SV) Ruotsissa.

Sivistysliittojen alueellinen toiminta mahdollistaa myös ”räätälöidyt” ratkaisut, joita yksittäiset paikalliset

puolue-, nuoriso- ja naisjärjestöt tarvitsevat.

Ruotsin Keskusta on hiljattain tehnyt laajan ohjelman edustajiensa kouluttamiseksi. Tämän vuoden keväällä järjestetään kursseja lähinnä uusille kuntien ympäristö-, koulutus- ja sosiaalilautakuntiin valituille sekä kunnanvaltuustojen jäsenille. Ruotsissa SV on saanut tehtävän toteuttaa nämä koulutukset. Projekti merkitsee vahvan yhteistyön uudelleensyntymistä. Koulutuksen suunnittelu on tehty Ruotsin Keskustan ja SV:n tiiviinä yhteistyönä.

Myös yksittäiset puoluepiirit ja SV:n aluejärjestöjen/osastot ovat tiivistäneet yhteistyötään viimeisten vuosikymmenten aikana. Tästä on hyvänä

esimerkkinä valmistautuminen viime syksyn vaaleihin. Tuolloin kursseilla käsiteltiin muun muassa, kuinka ehdokas voi ja kuinka ehdokkaan tulee kohdata äänestäjiään, erilaisia viestintätapoja, puhetekniikkaa, poliittista sanomaa jne.

Jos puolueet kokevat sivistysliitot itselleen tärkeiksi, ne ymmärtävät myös paremmin sivistysliittojen merkityksen kansalaisyhteiskunnalle. Pitkällä aikavälillä tämä vahvistaisi sivistysliittojen asemaa yhteiskunnassa. Ja se voisi tarkoittaa, että muun muassa kunnat ja valtio antaisivat enemmän taloudellista ja poliittista tukea sivistysliitoille. Tämä kaikki vahvistaisi sosiaalista pääomaa yhteiskunnassa, mistä myös kansalaiset hyötyisivät.

*Piirrä asukkaat taloon/taloihin
Asukkaat voivat olla ihmisiä, eläimiä, satuhahmoja...*

Piirustuskilpailu

• Tee piirustus joko A4- tai A3-kokoon. Saat itse valita piirustustekniikan.

• Lähetä piirustuksesi 30.5.2007 mennessä osoitteella: Suomen Kylätoimintary, c/o Willa Elsa, Meijeritie 2, 25410 Suomusjärvi. Kuoreen merkintä ”Asukkaat taloon”. Laita piirustuksen taakse työn nimi ja omat yhteystietosi.

• Piirustuksista kootaan näyttely Kuopiossa 26.–29.7.2007 pidettävään

Farmari – Suomen Maatalousnäyttelyyn kilpailun järjestäjien osastolle. Raadin kolme parhaimmaksi valitsemaa työtä palkitaan näyttelyssä lauantaina 28.7. Piirustuksia ei palauteta, vaan ne jäävät järjestäjien käyttöön.

Järjestäjät: Maaseutupoliitiikan yhteistyöryhmä (YTR), Pohjois-Savon Kylät ry:n, Maaseudun Sivistysliitto (MSL), Suomen Kylätoimintary (SYTY), TOIMI-välittäjäorganisaatiohanke.

MAASEUTUPOLIITTIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ

Pohjois-Savon Kylät ry

TOIMI välittää

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Lisätietoja koulutuksesta saa Maaseudun Sivistysliitosta koulutussuunnittelija Vaula Hacklinilta, puh. 040 736 2433, vaula.hacklin@msl.fi, www.msl.fi

Kuva: Topi Ikkäläinen

Uutta puhtia tuottajayhdistykseen

Japani Kärkkäinen

Lapissa on tänä keväänä paneuduttu MTK:n tuottajayhdistysten haasteisiin ja ongelmiin. Vetoapua kehitystyöhön on antamassa myös MSL.

Monissa MTK:n tuottajayhdistyksissä kaivataan uutta intoa ja ideoita toimintaan. Joissakin yhdistyksissä mietitään, miksi jäsenet eivät osallistu, toisissa taas etsitään keinoja, joilla uusia ihmisiä saataisiin mukaan. Pahimmissa tapauksessa puheenjohtaja ja sihteeri kokevat joutuvansa tekemään kaiken yksin.

MTK-Lapin hyvinvointivastava *Ritva Lampela* kuunteli aikansa voivottelua ja päätti ryhtyä toimeen. Tuekseen ja yhteistyökumppanikseen hän sai Maaseudun Sivistysliiton, ja niin saivat alkunsa tuottajayhdistysten kehittämispäivät.

Kehittämispäiviä on alkutalven aikana vedetty Lapissa jo useilla paikkakunnilla, ja tulokset ovat olleet hyviä.

Kahden päivän ideariihä

Kaksipäiväisten koulutusten tavoitteena on kehittää lappilaisten tuotta-

jayhdistysten toimintaa ja antaa uusia ideoita ruohonjuuritason toimintaan.

– Lähes kaikki MTK-Lapin tuottajayhdistykset ovat mukana isommalla tai pienemmällä porukalla, Ritva Lampela kertoo.

Ensimmäinen kehittämispäivä pidettiin Ivalossa tammikuun puolivälissä.

Koulutuksessa käydään läpi perusasioita yhdistysten tehtävänjaosta ja pohditaan, miksi oman yhdistyksen olemassaolo on tärkeää. Samalla mietitään yhdistyksen vahvuuksia ja heikkouksia sekä kuvaa, joka yhdistyksestä annetaan ulospäin.

Kehittämispäivät on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisen koulutuspäivän aikana keskitytään yhdistysten olemassaolon perusteiden pohdintaan, kirkastetaan johtokunnan jäsenten toimenkuvia ja saadaan toiminnan kehittämiseen liittyvä kotitehtävä. Toinen päivä käsitellään yhdistyksen sisäistä viestintää, harjoitellaan jä-

senkirjeen kirjoittamista ja toteutetaan ns. oppimiskahvila, jossa ideoidaan jäsenhankintaa ja yhdistystoimintaa.

– Ajatuksena on kehittää näistä työkaluista niin hyviä, että niitä voidaan tarjota myös muualle maahan MTK:n tarpeisiin, Ritva Lampela toteaa.

Tilaaajan tarpeiden mukaan

– Tuottajapäivät räätälöidään tilaaajan tarpeiden mukaan, kertoo koulutussuunnittelija *Vaula Hacklin* MSL:stä.

– Huomioon otetaan tilaaajan omat arjen kokemukset ja toiveet.

– Tähänastiset koulutuspäivät ovat saaneet hyvän vastaanoton. Kurssi on koettu sopivan lyhyeksi ja tiiviiksi, hyväksi ”ensiapupiikiksi” yhdistyksen toiminnan ongelmiin.

– Pitkien välimatkojen Lapissa osanottajille on ollut myös tärkeää tavata toisia ihmisiä ja tutustua toisten yhdistysten toimintaan, Vaula Hacklin sanoo. ■

Kuva: Hannu Salo

Keski-Pohjanmaan Eläkeliiton ATK-kurssin pilottivaiheen Kannuksen koulutuspäivä.

Ikäihmisten ATK-tukena toimivat usein lapset ja lastenlapset, mutta kysyntää on myös vertaisneuvojille. Tietotekniikan taitoja voi oppia alkeista tukihenkilöksi asti Eläkeliiton ja MSL:n koulutuksessa.

Kirsi Hakala

Lasten vanhat tietokoneet hyötykäyttöön

Ikäihmiset siirtyvät tietokoneaikaan

Ikäihmisten ATK-koulutus lähti Pohjois-Pohjanmaalla liikkeelle pari vuotta sitten järjestöjen tarpeista. Piirin toiminnanjohtaja *Sirkka Jalonen* pohti, miten järjestötiedotusta voitaisiin keventää ja nopeuttaa. Tavoitteena on nyt hiljakseen siirtyä paperipostista sähköpostiin ja verkkosivujen käyttöön tiedotuskanavana.

Usean ikäihmisen nurkassa seisoo lapsilta tai lastenlapsilta peritty kone – käyttämättömänä. Monet tarvitsevat rohkeutta kohdata tietokone huomatakseen, että tietokone ”naruttaa vähemmän” tai ”nappuloita voi painella ja sitten kumota tekonsa”.

Rohkaisua tietokoneen käyttöön ottoon on saatu ikäihmisten tarpeisiin räätälöidyillä kursseilla, joilla on tutustuttu koneen osista ja avaamisesta alkaen laskujen maksamiseen verkkopankissa, sähköpostin käyttöön ja matkalippuvarausten tekemiseen. Suositua on perehtyä myös tekstinkäsittelyyn.

Harjoitteluvaiheessa Jalonen lähettää sekä paperi- että sähköpostia. Sähköiseen tiedottamiseen siirrytään vasta sitten, kun vastaanottaja kokee olevansa sähköpostin käsittelijänä varma. Tietokoneaikaan siirtymistä on nopeuttanut viime syksyn päätös nimetä paikallisyhdistyksiin tiedotusvastaavat. Jos puheenjohtaja tai

sihteeri ei ole internetin käyttäjä, niin useimmista hallituksista löytyy kuitenkin joku muu, joka voi toimia tiedotuskanavana. Jalonen on ilokseen huomannut, että Eläkeliiton ja MSL:n kurssit ovat innoittaneet hakemaan myös jatko-oppia vaikkapa kansalaisopistoista.

Sopiva tahti ja kärsivälliset opettajat

Keski-Pohjanmaalla ensimmäiset kurssit järjestettiin syksyllä 2006. Eläkeliiton toiminnanjohtaja *Rauni Torppa* muistuttaa, että tietoyhteiskuntataidot ovat myös oman elämän hallinnan kannalta hyödyllisiä. Järjestötyössä päästään nopeaan, hyvään ja edulliseen tiedotukseen, eikä verkko-yhteyksien käyttö muutenkaan ole enää kallista.

Kurssipalautteissa on kiitelty erityisesti pitkämielisiä ja kärsivällisiä opettajia. Koulutukset onkin suunniteltu siten, että aivan alkeistakin alkava pysyy tahdissa mukana.

Jatkoa on luvassa tänä vuonna, ja pidemmälle ehtineistä toivotaan löytävän vertaisneuvoja eri paikkakunnille auttamaan ainakin ensiavussa, kun kone menee juntturaan, tekstinkäsittely ei suju tai tarvitaan neuvoa liitetiedoston lähettämiseen sähköpostin kautta.

Harjoitus tekee mestarin

Eläkeliiton Halsuan paikallisyhdistyksen puheenjohtaja *Aini Karvoselle* tietokoneet olivat tuttuja ”kivikaudelta”, kolmenkymmenen vuoden takaa. Sen jälkeen koneet eivät olleet kiinnostaneet, ja hän aloittikin viime syksynä tietokoneen käytön ihan puhtaalta pöydältä.

Nyt Karvonen käyttää tietokonetta järjestöasioiden hoitoon ja yhteydenpitoon. Verkossa on kätevää hoitaa myös pankkiasiat, kun lähin konttori on kahdeksan kilometrin päässä.

Karvonen muistuttaa epävarmoille, ettei kone räjähdä, vaikka tekisikin jotain väärin. – Kun uskaltaa kokeilla ja käyttää paljon, saa ahaa-elämyksiä; vaikkapa liitettyä ystävän syntymäpäiväkorttiin netistä otetun kuvan, Karvonen patistelee tietokoneaikaan. ■

Eläkeliiton ja MSL:n koulutuksiin on saatu tukea opetusministeriön Tietoyhteiskunta kaikille -hankkeesta. Vertaisohjaajan opas verkossa: www.msl.fi > opintotoiminta > oppiva ryhmä > opintoryhmäopas verkossa

Maaseudun tukihenkilöverkko vietti viime marraskuussa toimintansa kymmenvuotisjuhlaa. Vapaaehtoistyöhön perustuva verkosto tukee ja rohkaisee arjen ja byrokratian uuvuttamia maanviljelijöitä.

*Japani
Kärkkäinen*

Maaseudun tukihenkilötoimintaa jo kymmenen vuotta

Kymmenen vuotta sitten maaseudun mullistukset olivat täydessä käynnissä. Elämään oli ilmaantunut monia uusia epävarmuustekijöitä, ja EU pelotti. Henkistä pahoinvointia ja ongelmia tuntui olevan paljon.

Aloite Maaseudun tukihenkilöverkon toimintaan lähti maanviljelijöiltä itseltään. Heitä lähellä oleviin järjestöihin, kuten Mela ja MTK alkoi tulla viestejä: Tehkää jotakin, ihmiset täällä voivat huonosti. Toimintamalli saatiin Suomen Mielenterveysseuralta, jolla on sadan vuoden kokemus vapaaehtoistyöstä. Myös sisältöosaaminen hankitaan pääasiassa heiltä. Rahoituksen hakijana on Maa- ja kotitalousnaisten Keskus.

Toiminta saikin jo vuonna 2002 Alli Paasikiven säätiön tunnustus- ja kannustusapurahan. Kaksi vuonna myöhemmin Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto antoi tukihenkilöverkostolle valtakunnallisen kansalaistoiminnan tunnustuspalkinnon.

Toiminnan ylläpitämiseen tarvittava rahoitus saadaan Raha-automaat-

tiyhdistykseltä ja MTK:ssa olevan lahjoitustilin kautta. Suomen Mielenterveysseuran rinnalle vastuunkantajiksi tulivat maaseudun keskeiset toimijat MTK, Mela, sosiaali- ja terveystoimintakeskus, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö, Työterveyslaitos ja Maa- ja kotitalousnaisten keskus.

Maaseudun Sivistysliitto on alusta asti ollut mukana tukihenkilöverkossa. Vuodesta 2000 lähtien toiminnan hallinnointi ja organisointi on hoidettu MSL:sta käsin.

Rohkaisua murrokseen

Toimintamalli osoittautui erittäin tarpeelliseksi. Euroopan unioniin liittyminen tuntui mullistavan monen viljelijäperheen elämän. Muutenkin raskaan maataloustyön lisäksi harteita alkoi painaa epävarmuus tulevaisuudesta.

– Alkuaikojen jälkeen tuli pari vuotta, jolloin EU:hun liittyviä yhteydenottoja ei ollut lainkaan, mutta pari vuotta sitten alkoi jälleen tulla yhteydenottoja viljelijöiltä, joita Euroopan

unioniin liittyvä byrokratia ja muutokset ahdistivat, kertoo *Eija Sipiläinen*. Hän toimii tukihenkilöverkon koordinaattorina MSL:ssa.

Tukihenkilöt tuntevat maaseudun asiat

Verkosto koostuu noin 300 tehtävään koulutetusta tukihenkilöstä, joille maanviljelijät voivat soittaa kun tuntuu siltä, että omat voimat eivät enää riitä. Lisäksi verkostossa on noin 60 aluevastaavaa.

Puhelinverkostossa mukana olevista ihmisistä iso osa on itsekin maatalojen isäntiä ja emäntiä, joten heillä on kantapään kautta saatu kokemus viljelijän arjesta.

– Tukihenkilöiksi haluavilla on usein itsellään ollut vaikeuksia, joista he ovat selvinneet. Auttamisen halu kasvaa usein juuri siitä, että on omassa vaikeassa tilanteessa saanut kuuntelu- ja keskusteluapua toiselta, kertoo Eija Sipiläinen.

Tukihenkilöt eivät saa työstään palkkaa. Verkoston ylläpito vaatii kuitenkin rahoitusta, sillä tukihenkilöt

tulee kouluttaa tehtävänsä.

– Maaseudun tukiverkostotyössä erikoista on se, että vapaaehtoisista peräti 25 prosenttia on miehiä, Eija Sipiläinen toteaa. Muissa vastaavissa verkostoissa miehiä on vain alle kymmenen prosenttia.

Aktiivisimmin verkosto toimii Pohjois-Karjalassa, Keski-Suomessa, Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Pohjanmaalla.

Ihmissuhdepulmat ykkösaihe

Nykyään tukiverkkoa työllistävät eniten ihmissuhdepulmat. Niistä yleisimpiä ovat avioerot ja parisuhdeongelmat, mutta paljon on tarvetta puida myös kuolemaan, sukupolvenvaihdokseen ja perintöriitoihin liittyviä asioita. Myös alkoholiongelmat ja perheväkivalta ovat esillä.

Paineet maataloilla ovat kovat, ja niitä lisäävät tukibyrokraatia ja uutena asiana myös maataloustukien julkistamisesta aiheutuvat jännitteet. Kannattavuus edellyttää suurta kokoa, ja se taas edellyttää isoa lainanottoa ja suuria taloudellisia paineita.

Verkostossa mukana olevat arvioivat, että työn tuloksena viljelijöiden on entistä helpompaa puhua vaikeuksistaan yhteisissä kokouksissa. Silti tukityöntekijöiden tärkein tehtävä on edelleenkin kuunnella, myötäelää ja tukea vaikeissa elämäntilanteissa.

Vakavia vaikeuksia kohdatessaan tukihenkilöt osaavat myös ohjata soit-tajan ammattiauttajan puheille.

– Tukihenkilöverkko toivoo tulevaisuudessa yhteistyötä kylätoimijoiden kanssa, Eija Sipiläinen kertoo. – Kylätoimijat tekevät työtään siellä, minne me tarjoamme apuamme. Siksi he tuntuvat luonnolliselta yhteistyökumppanilta. ■

Kuva: Topi Ikkäläinen

Kuva: Topi Ikkäläinen

Sinustako seuraava suomalaisen vaikuttaja?

Eeva Kalli ja Jenni Partanen

MSL opintokeskus käynnistää tänä vuonna laajan *Vaikuta.Nyt*-koulutus-hankkeen, joka kestää aina vuoteen 2009 saakka. Koulutus suunnataan 15–35-vuotiaille yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta kiinnostuneille nuorille. Tarkoituksena on innostaa mukaan mittava joukko osallistujia opiskelemaan tulevaisuuden vaikuttajiksi.

Koulutusohjelman tavoitteena on uuden sukupolven vaikuttajien valmentaminen yhteiskunnalliseen toimintaan ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Tähän pyritään kehittämällä kattavasti osallistujien tiedollisia, toiminnallisia ja aatteellisia valmiuksia luottamustehtäviin hakeutumiseen ja niissä toimimiseen. Suoritetuista opinnoista annetaan todistus. Koulutuksen toteuttaa Maaseudun Sivistysliiton

opintokeskus yhdessä keskustajärjestöjen kanssa.

Koulutus rakentuu neljän lähiope-tusjakson ja niiden välillä toteutettavan tuetun itseopiskelun kokonaisuudesta. Kaikki lähiope-tusjaksot järjestetään kahdeksalla eri paikkakunnalla ympäri maata, mikä mahdollistaa mahdollisimman monen asiasta kiinnostuneen nuoren osallistumisen koulutukseen.

Lähiope-tusjaksoilla käsitellään yhteiskunnallisia teemoja eri alojen asiantuntijoiden johdolla. Luvassa on sekä huippuluentoja että opiskelijoita osallistavaa työskentelyä. Tietojen lisäksi kartutetaan taitoja ja valmiuksia mahdollisissa tulevissa yhteiskunnallisissa tehtävissä toimimista varten. Koulutuksessa käsitellään

mm. vaikuttamisen eri tasoja, keinoja ja taitoja, tarkastellaan talouspolitiikan koukeroita, tutustutaan työntekijän ja yrittäjän osaan Suomessa sekä otetaan selvää suomalaisesta puoluekentästä ja vaalijärjestelmistä.

Koulutus käynnistyy syksyllä 2007.

Tervetuloa mukaan muokkaamaan tulevaisuutta!

Lisätietoja MSL:n koulutus-suunnittelijoilta: Eeva Kalli, eeva.kalli@mssl.fi, puh. (09) 7512 0222 tai Jenni Partanen, jenni.partanen@mssl.fi, puh. (09) 7512 0229.

Timo Latikka

Puoluesihteeri Jarmo Korhonen:

Vaikuta. Nyt on demokratian puolustamista

Yhteiskuntamme monimuotoistuu ja pirstaloituu koko ajan. Samalla yhteiskunnallinen vaikuttaminen vaikeutuu. Suomalainen koulujärjestelmä ei pysty antamaan kokemukseen perustuvaa käytännön oppimista yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Siksi tarvitaan vaikuttajakoulutusta”, Suomen Keskustan puoluesihteeri *Jarmo Korhonen* perustelee Vaikuta. Nyt-hanketta.

Korhosen mukaan nuorille aikuisille tarvitaan koulutusta suomalaisesta yhteiskunnasta ja sen toimivuudesta. Koulutusta, jossa saa tietoa ja kokemusta muun muassa siitä miten yhteiskunnassa vaikutetaan tai miten esimerkiksi media tai talouselämä toimii.

Keskustalle tällainen koulutus on kaksisuuntainen tie. Tarjoamalla nuorille mahdollisuuden kouluttautua puolue pääsee samalla kohtaamaan nuoria aikuisia ja antamaan heille tietoa siitä, miten puolue toimii ja mihin pyritään vaikuttamaan.

”Samalla nuoret saavat käytännön kokemusta siitä, miten puolueen kautta voi vaikuttaa asioihin”, Korhonen sanoo ja painottaa myös, että koulutus mahdollistaa samalla kohtaamispaikan samanhenkisten tapaamiselle.

”Suosittelen koulutusta jokaiselle, jolla on uteliaisuutta avata uusia

ovia käytännön kouluttautumisen kautta ja halua itsensä kehittämiseen.”

”Odotan, että koulutuksen kautta syntyy aktiivisten nuorten vaikuttajien joukko suomalaiseen yhteiskuntaan ja että nuoret näkevät miten yhteiskunnassa toimitaan”, Korhonen tiivistää puoluejohdon toiveita vaikuttajakoulutuksesta. Korhonen nostaa esiin myös nykyisten valtakunnallisten ja kunnallisten päättäjien roolin koulutuksessa sekä asiantuntijoina että erityisesti kokemuksen ja siihen perustuvan

tiedon siirtäjinä seuraavalle vaikuttajasukupolvelle.

Korhonen näkee koulutuksen demokratian puolustamisena. Edustuksellinen demokratia, parlamentarismi on suomalaisen yhteiskunnan perusta. ”Mitä paremmin päätöksenteko tunnetaan, sitä paremmin demokraattiseen päätöksentekoon osallistutaan ja demokratiaan luotetaan.”

Päätöksenteon pitäisi olla Korhosen mielestä nykyistä ihmisläheisempää. ”Vallan tulee kuulua niille, joihin toimenpiteet kohdistetaan.”

TILAA OMA POLI-SELI

Poli-Seli on politiikan sanojen ratkiriemukas selityspeli.

Pelissä tulee osata selittää sanoja toisin sanoin. Tarkoituksena on saada pelikaverit arvaamaan mahdollisimman monta sanaa tiimalasin näyttämän minuutin aikana.

Tuhat sanaa kätevässä matkasalkussa!

Politiikan selityspeli - Tervetuloa koottujen selitysten maailmaan.

MAAHEIKKI

Tilaa nyt www.msl.fi/poli-seli

Kuva: Tapio Heikkilä

Eväitä opintotoimintaan!

Organisaatiosi kehittyy ja uudistuu, ja tarvitset jatkuvasti koulutusta järjestön ja sen jäsenten tavoitteiden saavuttamiseksi. Oletko hyödyntänyt Maaseudun Sivistysliiton opintokeskuksen tukimuodot koulutukseen?

MSL-opintokeskus tukee jäsenjärjestöjensä koulutustoimintaa myöntämällä taloudellista tukea kurssi-, luento- ja opintoryhmätoiminnan kuluihin. Aihe on vapaasti valittavissa, ja tavoitteen määrittelevät koulutuksen järjestäjät.

MSL-opintokeskuksen tavoitteena on kannustaa kansalaisia myös näin oppimaan ja toimimaan yhteisöllisesti järjestöissä kansalaisyhteiskuntaa rakentaen.

Lisätietoja

Lisätietoja kurssien, luentojen ja opintoryhmien järjestämisestä saat Maaseudun Sivistysliiton kurssisihteeriltä Helena Ukuralta ja www.sivuilltamme. Myös aluetoimistomme palvelevat sinua opintoasioissa.

Ota yhteyttä!

**Maaseudun Sivistysliiton
yhteystiedot**
www.msl.fi

Maaseudun Sivistysliiton opintokeskus
Eerikinkatu 28
00180 HELSINKI
puh. (09) 751 2020
marjatta.hakkarainen@msl.fi

MSL:n Pohjois-Suomen aluekeskus
Isokatu 19 B 14
90100 OULU
puh. (08) 540 9715,
0400 726 904
helena.ukura@msl.fi

MSL:n Länsi- ja Keski-Suomen aluekeskus
Kansantaiteenkeskus
PL 11
69601 KAUSTINEN
puh. (06) 888 6665
leena.kuhno@pp.inet.fi

MSL:n Itä-Suomen aluekeskus
Kauppakatu 23 b A 8
80100 JOENSUU
puh. (013) 221 557,
040 596 0062
joensuu@msl.fi

AKTIIVIKANSALAINEN

rakentaa kansalaisyhteiskuntaa

AKTIIVIKANSALAISEN malleja on monia. Aktiivinen kansalainen voi yhtä hyvin olla järjestöaktiivi, tietokonenörtti, pitkäaikaistyötön kuin uraputkessa oleva pitkäaikaivelallinenkin. Yhteistä heille kaikille on kuitenkin se, että he voisivat käyttää nykyistä enemmän hyväkseen erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Siitä hyötyisivät sekä kansalainen itse että yhteiskunta.

MSL:N Itä-Suomen aluekeskuksessa olemme paljon pohtineet sitä, miten voisimme olla rakentamassa teitä aktiivikansalaisuuteen. Olemme erityisesti miettineet sitä, miten raivata esteitä osallistumisen tieltä niin että myös erilaiset väliinpuotoajat – työttömät, yksinäiset, ikäihmiset, nuoret – pääsevät mukaan vaikuttamaan yhteiskunnan asioihin.

MSL:N tasolla olisi tärkeää syventää edelleen yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Avainasemassa kansalaistoimintaan aktivoimisessa ovat asukas yhdistykset, kylätoimikunnat, maaseudun yhdistykset ja erilaiset liikkeet. Yhdessä voimme tukea toimenpiteitä, jotka havainnollistavat osallistumisen etuja ja hyötyjä ja houkuttelevat mukaan toimintaan. Emme voi keskittyä vain innostamaan jo ennestään innokkaita järjestöaktiiveja.

JÄRJESTÖBAROMETRIN mukaan nuorten kiinnostus järjestötoimintaa kohtaan on hiipumassa. Toisaalta vapaaehtoistoimintaan suhtaudutaan myönteisesti, ja yllättä-

vän usein siihen myös osallistutaan. Tässäkin asiassa kansalaiset tosin ovat jakautuneet kahteen ryhmään: toiset osallistuvat paljon, toiset eivät ollenkaan.

LVONTEENOMAISTA nykykehitykselle on myös se, että pitkäkestoisista sitoutumista kartetaan. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestöjen toimintatarjontaa pitää kehittää uuteen suuntaan. Pitää suunnitella lyhytkestoisia harrastuksia ja toimintamahdollisuuksia, jotka eivät sido tai velvoita mihinkään.

MITEN sitten käy poliittisen toiminnan? Pystytäänkö nuorissa herättämään kiinnostus politiikkaan? Uskon, että se on mahdollista, jos voidaan luoda onnistumisen kokemuksia alueilla, jotka ovat lähellä tavallista kansalaista. Siinä avainasemassa on tietenkin kunnallishallinto. Kun ihminen onnistuu vaikuttamaan oman asuinympäristönsä asioihin, kynnys alueellisen ja valtiollisen tason vaikuttamiseen madaltuu. Ehkä oppia voitaisiin ottaa myös niin sanotuista yhden asian liikkeistä. Ne ovat nousseet merkittäviksi vaikutuskanaviksi.

JÄRJESTÖIHMISTEN kuulee usein valittavan, että heidän toimintansa ei kiinnosta tämän päivän ihmistä. Itseruoskinnan sijaan voisi olla hyödyllistä tarkastella kriittisesti omia toimintatapoja ja työmuotoja. Uskon, että yhdistystoimintaakin voi modernisoida.

Markku Sivonen

Tänä kesänä tulossa...

MATKA MARIEN MAAHAN 9. - 17.7.2007

Matkalla koet ja näet idyllisiä marilaiskyliä sekä kulttuuria ja vanhoja perinteitä.

Matkan hinta on 800 €. Hinta sisältää junamatkat, puolihoiton hotelli- ja perhemajoituksen, yhteisviisumin, iltaohjelmat, retket, saunomiset ja mukavan matkaseuran.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 2.5.2007 mennessä:

**Maaseudun Sivistysliitto ry
Itä-Suomen aluekeskus,
Kauppakatu 23 b A 8,
80100 Joensuu
puh. (013) 221 557,
joensuu@msl.fi**

Muista myös perinteiset kulttuurimatkat Ontajärven kylään Venäjän Karjalaan 14. - 17.6., 26. - 29.7. ja 29.8.2007

Kysy lisää toimistoltamme.

Kuva: Tapio Heikkilä

Kalliolle, kukkulalle

Vuonna 1994 Kolilta alkanut kansainvälisten konferenssien sarja palaa lähtöpaikalleen, Kolille. Muutoksia on siellä tällä välin tapahtunut: alueen luonnon- ja kulttuurihistoriaa esittelevä Luontokeskus Ukko on toiminut jo useamman vuoden ja hotellia laajennettu ja uusittu. Muinaisten vuoristojen kestävin kivipohja ja sille rakentunut kulttuurikerrostuma tarjoavat tietoa ja maisemaelämyksiä kiven ja kallion merkityksiä hakevan tapahtuman vieraille.

Myös konferenssin järjestäjäpohjassa on palattu alkutilanteeseen,

Ympäristöestetiikan sarja palaa Kolin kivimaisemiin metsän, suon, veden ja pellon jälkeen.

kun Pohjois-Karjalan Kesäyliopisto ja hankesihiteeri Lisbe Svahn vastaavat käytännön toteutuksesta. Ohjelman suunnittelua on johtanut nytkin ympäristöestetiikan professori Yrjö Sepänmaa Joensuun yliopistosta. Järjestäjätahot edustavat monipuolisesti kivialan ja maisemakulttuurin osamista: yliopiston kulttuuritieteiden ja kesäyliopiston ohella niihin kuuluvat Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Geologian tutkimuskeskus, Juuan kivimuseo- ja kivikyläsäätiö, Metla/Kolin kansallispuisto ja Turun yliopiston maisemantutkimus.

Kiven ja kallion estetiikka

– kuudes kansainvälinen ympäristöestetiikan konferenssi 11.–14.6.2007, Luontokeskus Ukko, Kolilla Lieksassa

Lisätiedot esitelmätarjouksista, ohjelmasta ja osallistumisesta: www.pkky.fi/stoneconference tai hankesihiteeri Lisbe Svahn, puh. (013) 244 2540, lisbe.svahn@pkky.fi.

Nelipäiväinen ohjelma koostuu asiantuntijaluennoista, retkistä ja taideosuudesta. Tapahtumien keskuspaikka on Luontokeskus Ukko ympäristöineen Kolin kansallispuistossa Lieksassa. Osa ohjelmasta järjestetään Tulikiven tuotanto- ja näyttelyalueella Juuan Nunnanlahdessa. Retkipäivänä poiketaan Outokummun kaivosmuseossa ja matkan varrella tutustutaan mm. kallioleikkauksien kertomaan geologin ja taiteilijan johdolla.

Konferenssin luennoitsijoissa on aikaisemmilta vuosilta tuttuja nimiä, kuten professorit Arnold Berleant – ympäristöestetiikan *grand old man* – ja kivipuutarhojen tuntija Yuriko Saito sekä arkkitehti-taiteilija Barbara Sandrisser, jonka mielenkiinnon kohteena ovat tulivuoret. Osa taas on nimenomaan tämän teeman tuomia uusia vieraita, kuten geologian filosofiasta avausesitelmän pitävä professori Robert Frodeman Pohjois-Teksasin yliopistosta ja hänen luolia harrastava kollegansa prof. Eugene C. Hargrove sekä Helsingin yliopistosta suurten geolinjojen estetiikkaa käsittelevä prof. Juha Karhu. Kivituotteiden muotoilua tarkastelee taiteilijaprofessori Hannu Kähönen, Kolin taide- ja kulttuurihistoriaa prof. Annika Waenerberg Jyväskylän yliopistosta ja kallioluontoa matkailuympäristönä ma. prof. Soile Veijola Lapin yliopistosta. Konferenssin avaa tohtori Tarja Cronberg.

Taideosuuden päänäyttely koostuu valokuvataiteilija Taneli Eskolan kalliokuvista. Kiveen hakattuja raja- ja muita merkkejä on etsinyt ja valokuvannut kerimäkeläinen itseoppinut historioitsija Sulo Strömberg; hänen kuviaan niille taustatiedot antavine teksteineen oli viimeksi esillä Tieteen päivillä Helsingissä tammikuussa.

Kolmella luentopäivällä on kullakin oma teemansa: 11.6. Luonnonkivi ja kallioluonto, 13.6. Kiven ja kallion monet käytöt ja 14.6. Kiven ja kallion kulttuuriset merkitykset. Aamupäivisin pidetään teemaan johdattavat pääluennot, iltapäivisin esitelmätarjouksista valitut sessioesitykset. Retkipäivän teemana on Kivi kaivannaisena ja ympäristön elementtinä. Tulikiven alueella tutustutaan koko tuotantoprosessiin vuolukiven louhinnasta

valmiisiin tuotteisiin, erityisesti niiden muotoiluun; Outokummun kaivosmuuseo antaa tuntuman kaivostoiminnan historiaan ja työympäristöön. Päivät läpäisevän taideosuuden otsikkona on Taidekivi – kivitaide. Sitä käsittelevät muotoiluun, rakentamiseen ja kuvanveistoon sekä korukiviin keskittyvät esitelmät. Kivitaidetta, erityisesti pienimuotoisia veistoksia, on esillä Suomen Kivikeskuksen näyttelyissä Juuassa, kallio- ja kaivosympäristöissä toteutetaan taide-esityksiä, ja kivi on dokumentoivan taidevalokuvan aiheena.

Jälleen konferenssi saattaa yhteen humanistit ja luonnontieteilijät, eri alojen taiteilijat ja taideopiskelijat, monimuotoisissa tehtävissä toimivat ympäristöalan ammattilaiset ja näihin tehtäviin opiskelevat. Se on avoin

Suo, vesi, metsä, pelto...

Maahengen ympäristöestetiikan julkaisusarja on elämysmatka erilaisiin maisemiin. Kukin teos pohjautuu kansainväliseen ympäristöestetiikan konferenssiin ja tutkii aiheettaan niin tieteidän kuin taiteidenkin näkökulmasta. Tänä vuonna sarjassa ilmestyy teos *Maiseman kanssa kasvokkain*, joka tarjoaa kaivatun johdannon ja teemojen yhdistäjän maisematyypeittäin edenneelle kirjasarjalle. *Kirjasarjasta lisää sivulla 49.*

kaikille ympäristönsuojelusta ja luonnonvarojen käytöstä sekä ympäristöarvoista yleisesti huolta kantaville, mutta samalla luonnon- ja kulttuuriympäristöstä elämyksiä ja nautintoa hakeville. ■

Maiseman kanssa kasvokkain Juuan Kivikeskuksessa

Maahenki-tuotantoyhtiön ja Juuan Kivikeskuksen ITE-näyttelyistä alkanut yhteistyö jatkuu kesällä 2007 valokuvanäyttelyllä, joka esittelee rinnakkain nykyvalokuvausta sekä 1800–1900-lukujen vaihteen valokuvataidetta.

Maiseman kanssa kasvokkain -näyttelyssä nykyvalokuvaajien tulokset suomalaisesta maisemasta ja luonnosta saavat rinnalleen koosteen sadan vuoden takaisesta Suomesta. Näyttely esittelee maisemamme eri elementtejä: metsiä, soita, vesiluontoa, vaaramaisemia ja viljeltyä maata.

Nykypäivän valokuvataiteilijoista ovat mukana *Kristoffer Albrecht, Joakim Eskildsen, Taneli Eskola, Ilkka Halso, Jaakko Heikkilä, Kalle Kaitala, Jaap Knuutila, Ritva*

Tunnustettu luontokuvaaja Jorma Luhta on mukana Maiseman kanssa kasvokkain -näyttelyssä mm. tällä Yö 1 -kuvalla. Näyttely on avoinna 23.5.–31.12.2007.

Kovalainen, Jorma Luhta, Martina Motzbäuchel, Pentti Sammallahti ja Sanni Seppo. Heidän näkökulmansa poikkeaa esillä olevista I.K. Inhan ja hänen aikalaisensa Einar A. Saarelaisen luontokuvista mielenkiintoisella tavalla.

Kivikeskus maisema-aiheisen näyttelyn paikkana on luonteva ympäriillä levittäytyvän rikkaan vaaramaisemaluonnon ansiosta, mukaan lukien Kolin kansallismaisema. Koli on kiehtonut aiheena myös nykyvalokuvaajia ja tulee

kohteena esiin useissa kuvasarjoissa.

Pohjois-Karjalaan saapuvalla matkailijalle Kolin kansallispuisto ja Kivikeskuksen näyttely tarjoavat monipuolisen kokemuksellisen kohteen. Koliilla kesäkuussa toteutettavan kansainvälisen *Kiven ja kallion estetiikka* -ympäristöestetiikan konferenssin yhteyteen Maiseman kanssa kasvokkain -näyttely niveltyy luontevasti oheisohjelmaksi.

Hanna Kosonen

Kirjoittaja on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja ja Maahenki Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

Kuva: Jaana Kankaanpää

Sanomalehden kohtalo

ika usein kuulee ennustettavan, että sanomalehti häviää maailmasta.

Ennuste ei välttämättä ole ihan huono. Monet merkit viittaavat siihen, että niin tosiaan saattaa käydä. Sanomalehti elää vaarallisesti.

Yleisin syy arveluun sanomalehden kuolemasta on sähköisten välineiden kehitys. Radio ei vielä pystynyt nujertamaan sanomalehteä, ei myöskään televisio. Itse asiassa lehtien kukoistuskauti osuu yksiin sähköisten välineiden nousun kanssa.

Sanomalehdestä tuli radion ja television ystävä, suorastaan tukipylväs. Miten muutoin on selitettävissä se, että lehdet julkaisevat joka päivä radion ja tv:n ohjelmatietoja. Ja vieläpä ilmaiseksi. Lehdillä ja televisiolla on ilmiselvä kartelli.

Lehtien ja television ystävyys oli pakon sanelemaa, mutta ne oppivat

sen silti. Molemmat voivat yhteiselon ansiosta hyvin.

Sähköisten välineiden kolmas aalto saattaa kuitenkin tuoda muutoksen myös lehden asemaan. Olen itsekkin taipuvainen uskomaan, että sanomalehti elää nyt muutoksen aikaa.

Syyinä on internet tai miksi maailmanlaajuista verkkoa halutaan sanoa. Kun internetistä tulee liikkuva, sen kautta voidaan välittää mitä tahansa kenelle tahansa missä tahansa.

Olennaista on, että myös sanomalehteä voidaan lukea internetin kautta. Jo nyt useimmilla lehdillä on sähköiset näköislehdet, joita voi lukea suoraan kuvaputkelta. Näköislehti on nimensä mukaisesti sanomalehden näköinen. Ainoa ero on, että sitä ei voi ottaa mukaansa junaan tai mennä sen kanssa selälleen sänkyyn.

Tai voipas. Siinä juuri on sen juju. Nyt puhutaan jo sähköisestä paperista, joka kaiken muuttaa voi. Tulevaisuudessa lehtiä luetaankin ehkä jonkinlaiselta kalvolta, joka muistuttaa oikeaa lehteä. Ero nykyiseen on siinä että samalta kalvolta voidaan lukea vaikka kaikki maailman lehdet. Tieto latautuu kännykän kautta lehteen ja nappia painamalla voi vaihtaa sivua.

Toistaiseksi tämä on vasta kokeiluasteella. Mitä jatkossa seuraa, jää nähtäväksi.

Siihen asti luettaisiin nykyisiä lehtiä. Niissä ei olekaan mitään valittamista.

Sanomalehti ei tiltaa, se ei mene jutturunaan, sitä ei tarvitse käynnistää uudelleen eikä viedä huoltoon. Ja sen voi käyttää vaikka kalankääreeksi.

Sanomalehden käyttöliittymä on edelleen ylivoimainen tietokoneeseen verrattuna. Ehkä se sellaisena säilyykin.

TOIMITUSJOHTAJA

KUSTANTAJA

VASTAAVA
KUSTANNUSTOIMITTAJA

KULTTUURITUOTTAJA

KULTTUURIAVUSTAJA

MARKKINOINTIPÄÄLLIKKÖ

Kuvat: Timo Latikka

Marjo
PeltosenLiisa
Heikkilä-PaloRaija
KallioinenHanna
KosonenLeena
SuominenUlla
Sarviola

Maahenki uhkuu *Raija Kallioinen* kokemusta ja uutta voimaa

Maahenki Oy on kulttuuri- ja taidekirjojen kustantamo, jonka pääomistajana on Maaseudun Sivistysliitto. Vuonna 1999 perustettu yhtiö on laajentanut toimintaansa myös kulttuuripalvelujen tuottajaksi. Ensimmäisinä asiakkaina ovat olleet 90-vuotisjuhliiaan viettänyt Maaseudun Tulevaisuus -lehti sekä Juuan Kivikeskus, jonne toteutetaan jo kolmatta taidenäyttelyä.

Maahengen toimitusjohtajan tehtäviä hoiti seitsemän vuoden ajan oman toimensa ohessa Maaseudun Sivistysliiton kulttuuritoimenjohtaja *Liisa Heikkilä-Palo*. Syksyllä 2006 astuttiin merkittävä askel eteenpäin, kun yhtiö palkkasi päätoimisen toimitusjohtajan, ekonomi *Marjo Peltosen*. Peltosen on aiemmin työskennellyn viestintä- ja markkinointialan johtotehtävissä, viimeksi Aina Group Oyj:n markkinointipäällikkönä.

Marjo Peltosen vastuulla on yhtiön johto, talous ja markkinointi. Liisa Heikkilä-Palo vastaa kustantajan nimikkeellä Maahengen julkaisutoiminnan ja kulttuurituotantojen sisäl-

löistä ja toteutuksesta. Osa-aikaisena markkinoijana on puolen vuoden ajan toiminut *Ulla Sarviola*, jolla on pitkä kokemus myynnin, mainonnan ja markkinoinnin vastuullisista tehtävistä.

MSL mukana Maahengen työssä

Maaseudun Sivistysliiton kulttuurituottajat *Raija Kallioinen* ja *Hanna Kosonen* toimivat Maahengen sisältötuotantotehtävissä. Kallioisen työ painottuu kustannustoimitus- ja viestintätehtäviin ja Kososen työ kulttuurituotantoihin. MSL:n tuotantosihteeri *Leena Suominen* hoitaa Maahengen asiakas- ja hallintopalveluja ja toimitustehtäviä ja kirjanpitäjä *Eila Mäkelä* yhtiön kirjanpidon. Maahengen puhelinvaihteessa asiakkaita palvelee MSL:n toimistosihteeri *Marjatta Hakkarainen*.

Maaseudun Sivistysliiton henkilökunta on kokenut Maahengen ”omaksi yhtiöksi”; yhteishenkeä ja auttamishalua on löytynyt pienen kustantamon käyntiin saattamiseksi. Kaikkea ei omin voimin ehditä eikä osata tehdä,

vaan palveluja ostetaan alihankintoina mm. kirjojen toimitustehtäviin, ulkoasujen suunnitteluun, tiedotuskampanjoihin ja jakelupalveluihin.

Kasvun aalloilla

Maahenki ei kamppaile enää aivan pienkustantamojen sarjassa, vaan alkaa hipoa keskisuurten kustantamojen rajamailla. Yhtiö julkaisee vuosittain runsaat kaksikymmentä kirjaa, ja lisäksi se kustantaa tilauskirjoja – esimerkiksi juhlivien järjestöjen historiikkeja. Markkinointiponnistukset näkyvät myynnin vakaana nousuna ja kirjojen hyvänä julkisuutena. Syksyllä 2006 myynnin kärkeen nousi *Kirsti Häppölän* ja *Onerva Hintikan* kirja Tuntematon emäntä, josta on otettu jo kolmas painos. *Mauri Leivon* kirja Lintujärvi puolestaan valittiin vuoden 2006 luontokirjaksi.

Maahenki-yhtiön puheenjohtajana toimii päätoimittaja *Lauri Kontro*. Kasvavan yhtiön kehittämiseksi tehdään jatkuvasti systemaattista strategiatyötä, johon osallistuvat hallitus ja toimihenkilöt. ■

MAAHENKI

utuus

TURISMIN NÄYTTÄMÖILTÄ

Juha Suonpää **Sacred Places – Pyhät paikat**

Valokuvataiteilija Juha Suonpää on turistina turistien joukossa kuvannut matkailijoita tuttuun nähtävyyksien äärellä. Eri maailmoista tulleet turistit tuovat kukin mukanaan omat unelmansa ja odotuksensa. Samalla he toimivat kuin ennalta laaditun, yhteisen käsikirjoituksen mukaan: samat reitit, samat rituaalit, samat näköalat. Suonpään kuvat heijastelevat hauskasti tu-

rismiin liittyvää tahatonta tilanneko-miikkaa.

Tekstissään Suonpää pohtii turisticiin tilanteisiin liittyvää romantiikan kai-puuta ja pyrkimystä arjen yläpuolelle. Kriittisen tarkastelun kohteena on visu-aalinen kuluttaminen – turismin kää-n-töpuoli, johon nivoutuu kaupallisuus ja rajut ympäristövaikutukset.

Teksti, kuvat ja suunnittelu:

Juha Suonpää

Graafinen suunnittelu:

Maria Kekäläinen

128 sivua, sidottu, viisiväripainotyö

Kielet englanti/suomi

ISBN 978-952-5328-98-1

Hinta 45 €

Maahenki 2007

PÄIVIEN KIMALLUSTA

utuus

Jaana Partanen **Arjen alkemiaa – Everyday Alchemy**

Ihmisen elämänkaaren vaiheet saavat valokuvataiteilija Jaana Partasen tuotannossa kullaa- ja hopeanhoiteisen arvon ja merkityksen. Kirja esittelee Partasen Arjen alkemiaa -valokuva-trilogian, joka on syntynyt vuosina 2000–2006.

Tuhkimo käsittelee lapsen syntymää ja varhaisia elinvuosia, perheyh-

teisön muutosta sekä erityisesti isän roolia. *Ruusunen* tutkii vanhenemista ja luopumisen teemaa iäkkäiden naisten kautta. *Oikea prinsessa* porautuu murrosikäisen tytön ja keski-ikäisen äidin suhteeseen.

Toimittaja Riitta Raatikaisen teksti valottaa eri osien lähtökohtia ja syventää kuvaa Jaana Partasen taiteesta.

Ulkoasu: Tiina Ripatti

104 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

Kielet suomi/englanti

ISBN 978-952-5328-99-8

Hinta 35 €

Maahenki 2007

EN KIRJAT

RUOKAKULTTUURIA

Rauni Väinämö **Paastosta juhlaan ja arkeen** Ortodoksinen keittokirja

Kirja vie kulttuurimatkalle Valamon ja Lintulan luostareihin sekä Venäjälle ja Kreikkaan seuraten ortodoksien paaston ajan elämää ja tapoja. Helpot, kevyet ja maukkaat paastoruokien reseptit tuovat tuulahduksen eri maiden ortodoksisesta ruokaperinteestä. Vierailimme myös suuren pääsiäisen juhlapöydissä.

Kirjan antimisiin sisältyy mm. arkipiispa Paavalin tattikeiton, Lintulan luostarin blinien ja Laatokan Valamon pääsiäispashan reseptit. Toimittaja, kirjailija Rauni Väinämön kerrontaa höystää Riikka Juvosen runsas kuvitus.

utuus

Kuvitus: Riikka Juvonen
Ulkoasu: Tiina Ripatti
Noin 192 sivua, sidottu
ISBN 978-952-5652-04-8
Hinta 24,50 €
Maahenki 2007

VAELLUSTA VALOSSA JA VARJOSSA

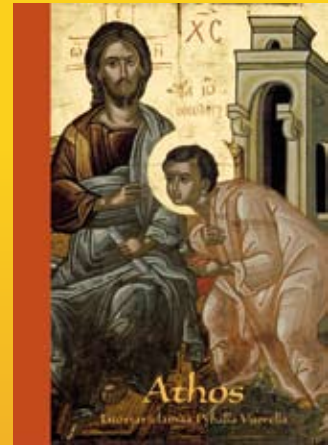
Seppo Järvinen (toim.) **Taivaan alla**

Taivaan alla sisältää kahdeksan erilaista esseettä kahdeksalta erilaiselta kirjailijalta. Jokainen heistä puhuu ihmisestä ja ihmisen arvoisesta elämästä. Tähän elämään kuuluvat niin valot kuin varjot. Kirjan päättää lohdullinen essee enkeleistä ja taivasten valtakunnasta. Kirjoittajina ovat Risto Ahti, Seppo Järvinen, Torsti Lehtinen, Jarkko Laine, Teppo Kulmala, Vesa Niinikangas, Harri Raitis ja munkki Serafim.

utuus

Ulkoasu: Liisa Heikkilä-Palo
Noin 192 s., sidottu
ISBN 978-952-5652-03-1
Hinta 24,50 €
Maahenki 2007

BYSANTIN TAIDEAARTEITA

Mikko Oranen (toim.) **Athos** Luostarielämää pyhällä vuorella

Ainutlaatuinen teos esittelee Athoksen suljetun luostariyhteisön mittamattomia taidearteita. Yli tuhannen vuoden aikana Athos-vuoren aarteet olivat ensimmäistä kertaa Kreikan rajojen ulkopuolella Helsingin kaupungin taidemuseossa 2006–2007 järjestetyssä näyttelyssä.

Kirjassa esitellään yli 400 näyttelyn taideteosta, lisäksi kymmenen tutkijaa valottaa bysanttilaista maailmaa, taidetta ja luostarielämää kulttuurihistoriallisesta ja teologisesta näkökulmasta. Kirja on varma klassikkoteos ja sen arvo on pysyvä.

Ulkoasu: Eeva Louhio
344 s., sidottu,
runsaan nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-79-0
Hinta 65 €
Maahenki Oy – Taidemuseo
Tennispalatsi 2006

PALKITTU LUONTOKIRJA

Mauri Leivo
Lintujärvi

WWF on valinnut
Mauri Leivon
Lintujärvi-teoksen
Vuoden Luontokirjaksi
2006.

”Lintujärvi on miellyttävä ja mukaansa tempaava lukukokemus, jossa Mauri Leivo onnistuu hienosti välittämään lintujärven tunnelmia. Luki ja melkein haistaa keväisen ruo’on tuoksun”, raati perustelee valintaansa.

Lintujärvi on jokaisen suomalaisen oma lintukirja – matkaopas omalle kotijärvellemme!

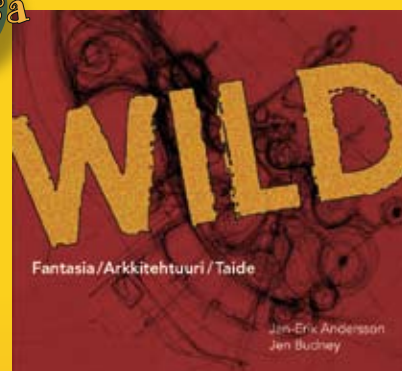
Ulkoasu: Jyrki Heimonen /
Aarnipaja Ky
208 sivua, sidottu,
nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-80-6
Hinta 40 €
Maahenki 2006

tulossa

VALLATTOMAT RAKENTAJAT

Jan-Erik Andersson ja
Jen Budney (toim.)
**WILD – Fantasia,
arkkitehtuuri, taide**

Miksi emme näe hatun- ja kukanmuotoisia taloja? Missä ovat luovuuden rajat arkkitehtuurissa? Mihin katosi ornamenttikka? Taiteilija Jan-Erik Andersson ja kuraattori Jen Budney etsivät vastauksia näihin kysymyksiin. Matkalla tapaamme lintuja, jotka koristelevat pesiään, satukirjojen arkkitehtuuria, taiteilijoiden ja outsider-arkkitehtien tekemiä taloja, sekä muutamat arvostetut arkkiteh-

dit, jolle fantasia ja orgaanisuus ovat avainkäsitteitä.

Kirja toimii myös Wäinö Aaltonen museossa kesällä 2007 esillä olevan WILD näyttelyn luettelona.

ISBN 978-952-5652-00-0
Sidottu, 264 s., nelivärikuvitus,
240 x 180 mm
Hinta 39,50 €
Maahenki 2007 (toukokuu)

LUONNON PYHÄKÖSSÄ

Kati Lintonen
**Hymyilevät rannat
I. K. Inhan luonnon
hurmaus ja melankolia**

Into Konrad Inhan valokuvat ja tekstit ovat muokanneet suomalaista maisema- ja luontokäsitystä lähes sadan vuoden ajan. Kirja tarjoaa värikkään paletin Inhan ajatuksia, elämänvaiheita ja aikalaistekstejä. Uusia rinnastuksia tuovat ympäristöfilosofian ja visuaalisen kulttuurin nykytutkimukset.

Luonto oli I. K. Inhalle kaikki kaikessa. Hän katseli luontomaisemaa

kaihomielin ja hurmausta kokien. Hymyilevät rannat -kirjan runsas ja upea kuvasto esittelee paljon ennen julkaisemattomia Inhan valokuvia.

Ulkoasu: Juha Rätty
208 sivua, sidottu,
neliväripainetut sävykuvat
ISBN 978-952-5328-86-8
Hinta 49,50 €
Maahenki 2006

PAINAVAA PUHETTA

Matti Mäkelä

Uuninpankon ylistys

Kirjoituksia asuinmaaseudun puolesta

Matti Mäkelän uusin kirja sisältää selkeäsanaisen viestin: maaseutu on parempi asuinympäristö kuin kaupunki! Mäkelän ajatukset, joita hän on asuminen ja elämisen arvoista viime vuosina kirjoittanut eri lehtiin, on nyt kerätty yhdeksi kirjaksi. Ne ovat vahvaa puhetta uuden maaseudun puolesta ja haastavat, eivät enempää eivätkä vähempää, kuin koko urbaanin asumisajattelun.

Mäkelä vertailee asumista perinteisessä ja uudessa maalaiskylässä, saaristossa, seiskatiellä ja Helsingissä. Nyt hän kysyy, kuka saa puhua maaseudusta. Hän myös esittelee yhteiskunnallisen ohjelman nimellä Maailma on puutarha.

Kirjassa kerrotaan, miksi kyläkoulut ovat kasvatuksen huippuyksiköjä, joiden hiljaisista kyläteistä lapsiperheet haaveilevat ja siksi nyt joukolla muuttavat asuinmaaseudulle. Mäkelä myös itse elää niin kuin saarnaa. Hän ajelee pikku traktorillaan Pohjois-Karjalassa Pyhäselän rannassa ja nauttii rankametsän rauhasta.

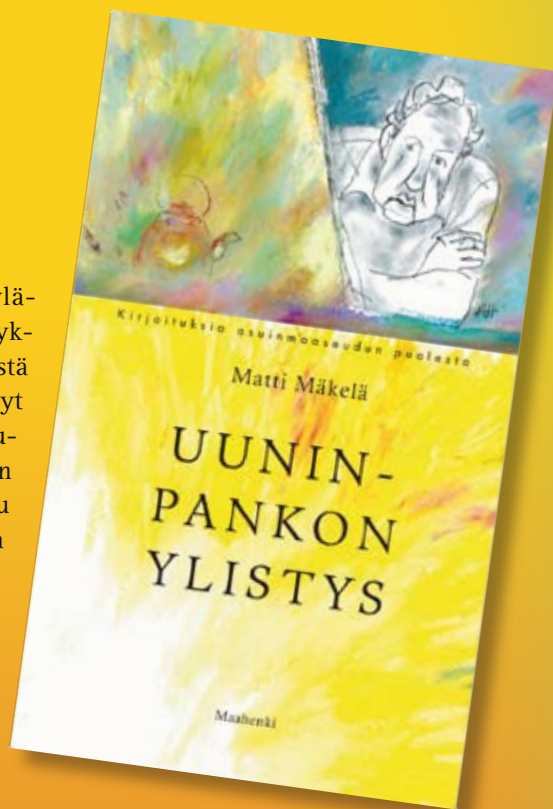
Ulkoasu: Liisa Heikkilä-Palo

96 sivua, sidottu

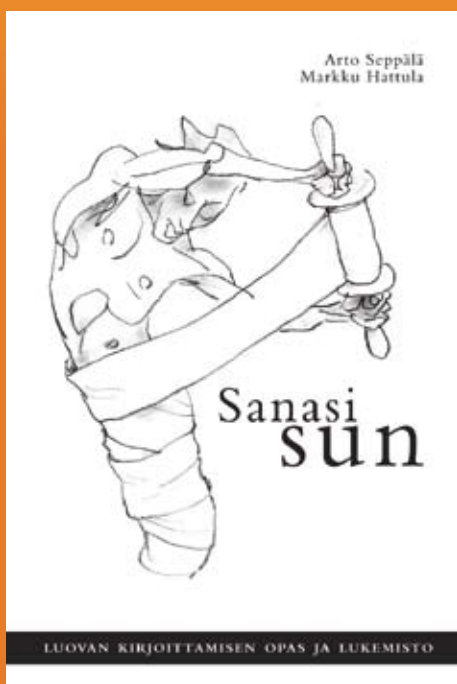
ISBN: 978-952-5328-97-4

Hinta 24,50 €

Maahenki 2007

SANAN SÄILÄÄ

Markku Hattula, Arto Seppälä

Sanasi sun

– Luovan kirjoittamisen opas ja lukemisto

Kahden kokeneen kirjoittajan ja kouluttajan oivalluksia ja opetuksia kirjoittamisen eri lajeista. Käytännön neuvoja ja harjoituksia kirjoittajan ja lukijan tueksi.

Kirja antaa opastusta niin runonkirjoittajille kuin omaelämäkerran kirjoittamista harkitseville, unohtamatta draamaa tai lehtikirjoittamista. Kirjallisuuden lukijalle teos antaa mittavan tietopakettin kirjallisuuden lajeista. Poiminnat eri kirjailijoiden teksteistä rohkaisevat tarttumaan uusiin teoksiin.

Ulkoasu: Riikka Löytökorpi

Piirroskuvitus: Antti Huovinen

128 sivua, sidottu

ISBN 978-952-5328-96-7

Hinta 27 €

Maahenki 2006

ULJAS LINTU

Jorma Luhta

Muuttohaukka – taivaanjumala

Muuttohaukka on maailman eläimistä nopein. Äärimmäissuorituksiin kykenevä lintu vaativine elintapoineen on erityisen herkkä ympäristön myrkyttymiselle. Toisen maailmansodan jälkeen muuttohaukkakannat romahtivat koko maailmassa sukupuuton rajalle tehokkaiden hyönteismyrkkyjen vuoksi. DDT:n käyttökielto käänsi vähän kerrassaan muuttohaukkojen määrän hitaaseen nousuun.

Kirja kertoo kuvin ja sanoin uljaan haukan elämästä pohjoissuomalaisella aapasuolla. Kirjan tekijä Jorma Luhta on palkittu aikaisemmista kirjoistaan kaksi kertaa valokuvataiteen valtionpalkinnolla. Hän on ollut Runeberg-kirjallisuuspalkintoehdokkaana, ja hänen edellinen teoksensa Metsola valittiin Vuoden luontokirjaksi 2001.

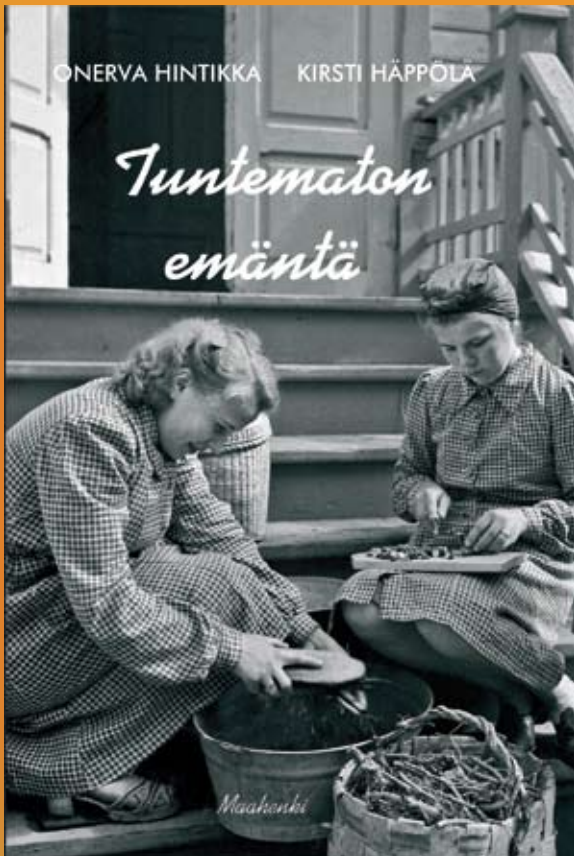
Teksti, kuvat ja suunnittelu: Jorma Luhta

Ulkoasu: Jyrki Heimonen

ISBN 978-952-5652-10-9

Hinta 39,50 €

Maahenki 2007 (lokakuu)

NAISET SODAN SANKAREINA

Kirsti Häppölä, Onerva Hintikka **Tuntematon emäntä Kotirintama kertoo**

”Ei siinä parannut töitä valikoida. Kaikkeen oli rohkeasti tartuttava, vaikka joskus pelosta tärisi.”

Kun talvisota alkoi marraskuussa 1939, Suomen maatalous menetti miehensä rintamalle seuraaviksi viideksi satokaudeksi.

Kirja tarjoaa ainutlaatuisen kuvan sisukkaista ja neuvokkaista maaseudun naisista, jotka raatoivat, oppivat, keksivät keinot, kestivät takaiskut, nauroivat kummelluksille ja löysivät pieniä ilonkin hetkiä onnistumisistaan.

Ulkoasu: Juha Rätty

208 sivua, sidottu, neliväripainotyö

ISBN 978-952-5328-89-9

Hinta 39 €

Maahenki 2006

utuus

KUVAN JA
SANAN LIITTO

Yrjö Sepänmaa, Liisa Heikkilä-
Palo, Virpi Kaukio (toim.):

Maiseman kanssa kasvokkain

Kirja tarjoaa kaivatun johdannon ja teemojen yhdistäjän Maahengen julkaisemalle ympäristöestetiikan maisematyypeittäin edenneelle kirjasarjalle. Kokoelman kirjoittajat käsittelevät kokijan suhdetta maisemaan ympäristöestetiikan ja -filosofian, humanistisen maantieteen, yhteiskunnallisen ympäristötutkimuksen sekä taiteen näkökulmista.

Kirjassa ei jäädä maiseman kanssa vain kasvokkain, vaan mennään kokonaisvaltaisesti sen sisään. Käsitys visuaalisesta kaukomaisemasta saa rinnalleen moniaistisen maisemakokemuksen. Niin tiedolla kuin kuvittelukyvylläkin on roolinsa maiseman arvojen rakentumisessa. Kirjoitukset valottavat monipuolisesti, kuinka arvot ja mielikuvat sekä yhteiskunnalliset ja poliittiset seikat, ja jopa kansallinen identiteetti vaikuttavat maisemien muotoutumiseen ja niiden kokemiseen.

Ulkoasu: Ritva Kovalainen ja
Riikka Löytökorpi
288 sivua, sidottu,
nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5652-02-4
Hinta 58 €
Maahenki 2007

MONIMUOTOINEN
MAALAISMAISEMA

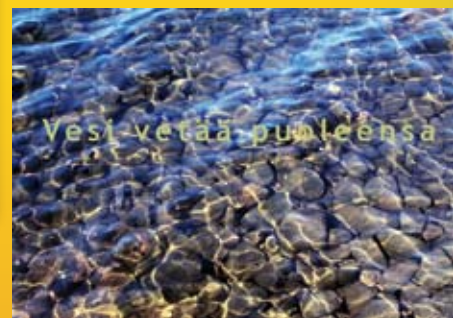
Yrjö Sepänmaa,
Liisa Heikkilä-Palo (toim.):

Pellossa perihopeat

Maaseutumaisemassa ei ole kysymys vain pellostä, joka tuottaa, vaan se kertoo kokonaisesta elämäntavasta: viljelijän työstä vuodenkierrossa, arjesta ja juhlasta, asumismuodoista, yhteisöllisyydestä ja yksityisyydestä. Kirjan johtoajatukseksi on maalaismaiseman näkeminen omanlaisenaan, arvokkaana ja monimuotoisena. Tavoitteena on sen parempi ymmärtäminen ja ominaisuusluonnetta kunnioittava hoito ja ylläpito. Esteettinen lähestymistapa kasvattaa herkkyyttä tajuta näitä asioita.

Kirjan koti- ja ulkomaiset kirjoittajat edustavat monipuolisesti eri tieteenaloja, ympäristöalan hallintoa, neuvontaa ja opetusta.

Ulkoasu: Ritva Kovalainen ja
Riikka Löytökorpi
288 sivua, sidottu,
nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-62-2
Hinta 58 €
Maahenki 2005

PALKITTU
TAIDEKIRJA

Yrjö Sepänmaa, Liisa Heikkilä-
Palo (toim.):

Vesi vetää puoleensa

Maapallo on sininen planeetta, vesipallo. Ihminenkin on enimmältään vettä. Vesiluonto on viehättävä mutta myös vaarallinen. Vedet yhdistävät ja erottavat, vettä on liikaa tai liian vähän. Tässä teoksessa tutkijat, taiteilijat ja valokuvaajat rakentavat siltoja kesällä 2000 järjestetyn Veden estetiikka -konferenssin pohjalta.

Vesi vetää puoleensa palkittiin vuonna 2003 kahdella tunnustuksella: se sai Suomen kirjataiteen komitean Kirjavalio-tunnustuksen sekä Eliel Aspelin-palkinnon vuoden 2002 parhaasta taidekirjasta.

Ulkoasu: Ritva Kovalainen ja
Riikka Löytökorpi
280 sivua, sidottu,
nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-18-9
Hinta 45 €
Maahenki 2002

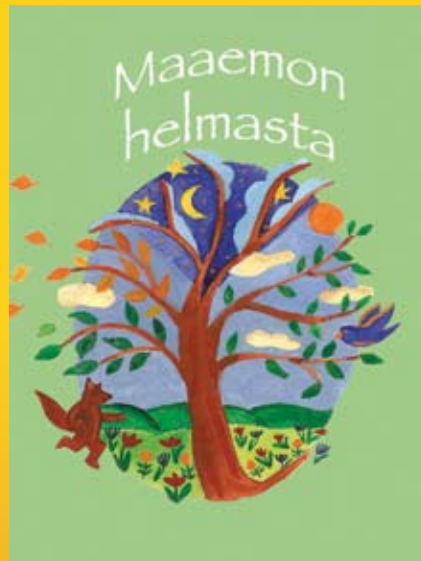
LUONTO KUISKII SATUJA

Johanna Jokipaltio (toim.)

Maaemon helmassa

Kaksitoista kaunista ja jännittävää satua johdattavat luonnon ihmeiden lähteille. Maan matonen on yhtä arvokas aihe kuin mahtava taivaanrannamaalari. Peikolla ja keijulla on meille tärkeää kerrottavaa, ja hiiriperheen kokemusten kautta voi oppia ymmärtämään ympäristönsuojelun merkitystä. Sadut on koottu Vesaisen Keskusliiton järjestämän kirjoituskilpailun parhaimmistosta.

Näiden satujen parissa isovanhemmat ja lastenlapset jakavat monta ihanaa hetkeä. Kirja on myös loistava lahja kummilapselle. Päivähoidon, lastenneuvoloiden ja muiden julkisten tarpeiden käyttöön kirja on eettisesti kestävä valinta.

Akvarellikuviutus: Johanna Jokipaltio

Ulkoasu: Päivikki Kallio

176 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

ISBN 978-952-5328-74-5

Hinta 20 €

Maahenki 2006

MUISTOJEN KIRJA

Johanna Jokipaltio

Elämäni tarina & Oman elämäni tarina

Kirjoita oman elämäsi tarina näihin kauniisiin kirjoihin. Valmiit kysymykset auttavat muistelun alkuun, tyhjät sivut ovat omaa tekstiäsi varten.

Suuren suosion saanut, jo neljänteen painokseen yltänyt Elämäni tarina soveltuu pariskunnille. Uutuuskirja Oman elämäni tarina on tarkoitettu itsenäisille vaeltajille.

Ihana lahjakirja myös hänelle, jonka tarinan tahdot jäävän jäljelle!

Teksti, kuvitus ja ulkoasu: Johanna Jokipaltio

144 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

Hinta 42 € / kirja

Elämäni tarina:

ISBN 978-952-5328-20-2

Maahenki 2006, neljäs painos

Oman elämäni tarina:

ISBN 978-952-5328-90-5

Maahenki 2006

tulossa

SALAISTA ITSETUNTOA

Pirjo Immonen,
Elina Vuorimies (toim.)

ITE korvessa

ITE-taiteilijoiden etsinnät ja löytämiset jatkuvat maakunta maakunnalta. Tiedonjanoiset kartoittajat ovat samoilleet Kainuun kylissä ja löytäneet uusia, huikeita kansanomaisen taiteen tekijöitä, tyylien ja tekniikoiden kirjoja, sanomisen ja näyttämisen uskallusta. Viidennen ITE-vuosikirjan teemoina on mm. korpi, vapaus, "salaomanarvontunne" ja käytännölliset kädentaidot.

Noin 104 sivua, sidottu,
nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5652-01-7
Hinta: 30 €
Maahenki 2007 (ilmestyy keskuussa)

POHJALAINEN ITE

Lauri Oino (toim.)

ITE lakeuksilla

ITE-vuosikirjasarjan neljäs osa kiertää pitkin Pohjanmaan laveita pihvoja ja esittelee Pohjanmaan itseoppineita taiteilijoita. Kirja luotaa myös Helsingin kuumun ITE-kesän 2005 antia Kiasmassa ja Töölönlahdella.

Ulkoasu: Riikka Löytökorpi
108 sivua, sidottu, nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-75-2
Hinta 30 €
Maahenki 2006

USKO KANSANTAITEESSA

Seppo Knuuttila (toim.)

ITE hengessä

ITE hengessä on kirja näkymättömän näkyväksi tekemisestä. Uskon, tiedon, mielikuvituksen, katsomusten, Jumalan äänen, unelmien, hallusinaatioiden ja ennustusten yhteinen piirre on aineettomuus. Se saa menneiden ja nykyisten kansantaiteilijoiden töissä aistimelliset muotonsa. Niiden moninaisuutta ja yksilöllisyyttä on pyritty tuomaan esiin.

Uskonnolliset aiheet ovat ITE-taiteessa kuin kotonaan, sulassa sovussa kierrätysmateriaalien, vastakkaisten katsomusten, nöyryyden, uhman ja ulkopuolisuuden kanssa.

Ulkoasu: Riikka Löytökorpi
88 sivua, sidottu, nelivärikuvitus
ISBN 978-952-5328-85-1
Hinta 30 €
Maahenki 2006

MATKAOPAS METSÄN SYDÄMEEN

Petra Bühler (toim.)

Metsäpäiväkirja

Metsäpäiväkirja on oman metsälön hoitajan muistikirja ja tietolipas, matkaopas oman metsäpalstan sydämeen. Se kutsuu metsänomistajaa tutustumaan metsänsä historiaan ja tapahtumiin, kertoo metsän arvoista ja antaa metsänhoitoon liittyvää tietoa. Kirjassa on tilaa myös omille muistiinpanoille, tarinoille ja muisteluille.

Kirjassa seurataan luontoa vuosikierron mukaan. Jokaisen kuukauden kohdalta löytyy vuodenaikaan liittyvä asiantuntijan kirjoittama metsänhoidollinen artikkeli sekä metsään liittyviä perinteitä käsitteleviä tekstejä.

Ulkoasu: Eeva Louhio

Akvarellikuvitus: Riikka Juvonen

192 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

ISBN 978-952-5328-57-8

Hinta 39 €

Maahenki 2005

PERHEEN PERINNEHERKUT

Riitta Mustonen

Keittöpäiväkirja

Keittöpäiväkirjan ruokaohjeet myötäilevät vuodentakia, ja joka kuukaudelle on oma runsas kokonaisuutensa. Sivuilla on tilaa myös omille hyviksi koetuille resepteille. Tallenna muistiin juhlamenut ja vieraslistat, omat niksit ja arjen lempiruokat. Saat tulokseksi perheen ruokaperinnettä tallentavan arvosteoksen.

Akvarellikuvitus: Riikka Juvonen

Ulkoasu: Eeva Louhio

128 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

ISBN 978-952-5328-30-1

Hinta 42 €

Maahenki 2004

ALKUPERÄISROTUJEN PUOLESTA!

Kirsti Hassinen

Maatiaisten matkassa

Mitkä ovat suomalaisia maatiaisrotuja? Miltä näyttää suomenvuohen tulevaisuus? Miten löytyi horniolainen maatiaiskanakanta? Kirja esittelee suomalaiset maatiaiskotieläimet, niiden uhanalaisuuden sekä tulevaisuudennäkymät säilytystyössä. Vihättävät tarinat kotieläimistä kertovat niiden luonteesta ja käyttäytymisestä.

Ulkoasu: Sanni Seppo

96 sivua, sidottu, nelivärikuvitus

ISBN 978-952-5328-76-9

Hinta 30 €

Maahenki 2006

Tilaa verkossa www.maahenki.fi tai alla olevalla tilauskortilla

Maahenki Oy, Eerikinkatu 28, 00180 Helsinki puh. 09 751 2020, faksi 09 7512 0211

www.maahenki.fi, maahenki@msl.fi

Leikkaa ja lähetä – postimaksu maksettu.

TILAUSKORTTI

Arjen alkemiaa – Everyday Alchemy	35,00 ____ kpl	Metsäpäiväkirja	39,00 ____ kpl
Athos – Luostarielämää pyhällä vuorella	65,00 ____ kpl	Oman elämäni tarina	42,00 ____ kpl
Elämäni tarina	42,00 ____ kpl	Paastosta juhlaan ja arkeen	24,50 ____ kpl
Hymyilevät rannat	49,50 ____ kpl	Pellossa perihopeat	58,00 ____ kpl
ITE hengessä	30,00 ____ kpl	Sacred Places – Pyhät Paikat	45,00 ____ kpl
ITE korvessa	30,00 ____ kpl	Sanasi sun	27,00 ____ kpl
ITE lakeuksilla	30,00 ____ kpl	Taivaan alla	24,50 ____ kpl
Keittopäiväkirja	42,00 ____ kpl	Tuntematon emäntä	39,00 ____ kpl
Lintujärvi	40,00 ____ kpl	Uuninpankon ylistys	24,50 ____ kpl
Maaemon helmassa	20,00 ____ kpl	Vesi vetää puoleensa	45,00 ____ kpl
Maatiaisten matkassa	30,00 ____ kpl	WILD – Fantasia, arkkitehtuuri, taide	39,50 ____ kpl
Maiseman kanssa kasvokkain	58,00 ____ kpl		

HINTOIHIN LISÄTÄÄN TOIMITUSKULUT.

Tilaaajan nimi: _____ Osoite: _____

Laskutusosoite (jos eri): _____

Puhelin: _____ Sähköposti: _____

Salon seutu isännöi Valtakunnallisia kotiseutupäiviä elokuussa

Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestetään Salon seudulla 9.–12.8.2007 teemalla ”Savumerkistä kännykkään”.

Päivien punaisena lankana on viestintä ja sen merkitys seudulle historiasta nykypäivään.

Uskelan asukkaat nimittäin aloittivat langattoman viestinnän vuoden 800 paikkeilla sytyttäessään merkkituloja varoittamaan viikinkien uhasta.

Ensimmäinen kidekone valmistui Salossa 1920-luvulla – siitä käynnistyi seudullinen elektroniikkateollisuus.

Monipuolista ohjelmatarjontaa

Salon seutukunta tarjoaa kotiseutupäivien aikana hyvin erilaista ja monipuolista ohjelmaa alkaen torstain 9.8 ”Tuhat viestiä – sata sanaa” -seminaarista sunnuntaiseen pääjuhlaan. Seminaarissa pohditaan niin kulttuuri-

maiseman viestiä kuin maanulkoisen älyn kanssa kommunikointiakin.

Kotiseutupäivät on valotus omille juurille. Päivien teemaretket tarjoavat matkan esihistoriallisiin maisemiin, ruukeille, saaristoon, Armfeltin jalanjäljille ja piilaakson tunnetuimpiin yrityksiin.

Salon museoiden näyttelyt keskittyvät ikoneihin ja puhelimen historiaan.

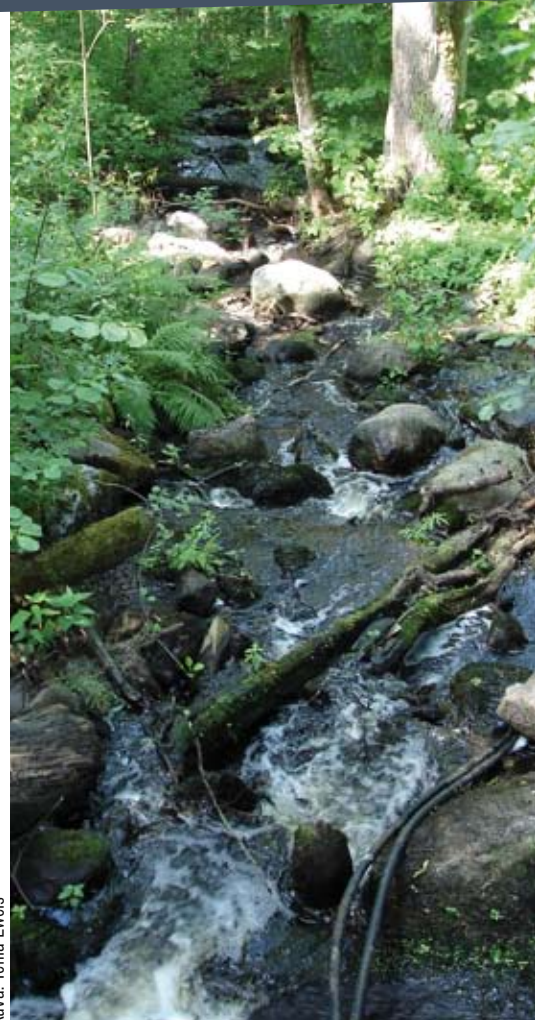
Ympäristökunnissa juhlietaan perinteisiä kuntapäiviä ja nautitaan useiden kesäteattereiden laadukkaasta ohjelmistosta.

Ympäristötaiteella ja kädentaidoilla on myös sijansa kotiseutupäivien ohjelmistossa.

Valtakunnallisten kotiseutupäivien internet-sivuilta löytyy päivitettyä tietoa osoitteesta

[www.kotiseutupaivat 2007.net](http://www.kotiseutupaivat2007.net).

Mona Aaltonen

Kuva: Yehia Eweis

Kuva: Sammi Sepoo

VASTAANOTTAJA
MAKSAA
POSTIMAKSUN

MAAHENKI OY
VASTAUSLÄHETYS
Tunnus 5010879
00003 HELSINKI

PELLERVO ON OLENNAINEN OSA SUOMALAISTA MAASEUTUA.
SE ON OLLUT SITÄ JO YLI SADAN VUODEN AJAN.

Pellervon lehdet - hyötyä ja ajanvietettä suomalaisten elämään

Kolme klassikkkoa

*Perhelehti - pääosassa
kodin arvot ja ihmiset*

Kodin Pellervo

on lehti sinulle, joka asut maaseudulla, ja myös sinulle kaupunkilainen, joka vietät mökkielämää, ja arvostat elämänlaatua.

Kannen alla on aina sisältö

• ajankohtaiset asiat • elämäntarinat
• piha ja puutarha • haastattelut • ruoka ja ruuanvalmistus • terveys ja liikunta • matkakertomukset • käsityöt ja sisustus • entisöinti ja remontointi

Kodin Pellervo

- enemmän sisältöä elämäsi

*Maatilayrittäjän
ammattilehti*

Maatilan Pellervo

- maatilayrittäjän työpari, kehityksen seuraaja ja tiedon välittäjä

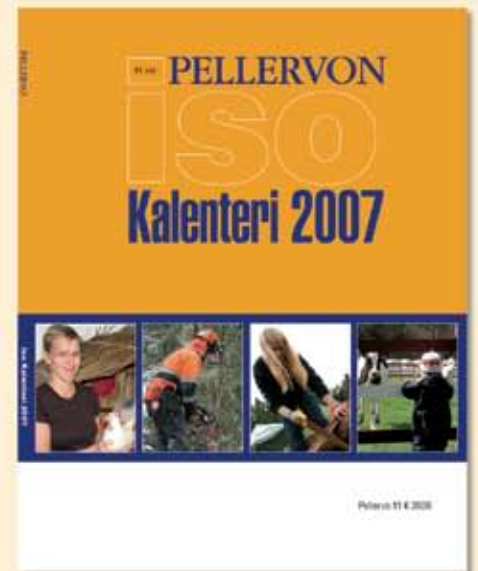
Sisällössä viljellyt aiheet

• tilahaastattelut – elämää maalla
• ajankohtaiset asiat • kasvinviljely ja tutkimukset • luomu • kotieläintalous • metsä ja metsänhoito • talous ja kannattavuus • tarvikkeet ja tuoteuudet • koneet • rakentaminen
• liitteet: Terve Eläin ja 100+

Maatilan Pellervo

- elää maatilayrittäjän arjessa

*Nousee päivä,
laskee päivä...*

Pellervon Iso Kalenteri

*Yötä rakastan, päivän kanssa olen
naimisissa*

Tuomas Anhava

Päivästä päivään

• nimipäivät, auringon nousu- ja laskuajat, kuun eri vaiheet • tapahumat ja liputuspäivät • keskilämpötilat ja sadepäivien määrät • joka viikolle kansanviisaus, mietelause ja aforismeja • artikkeleita ruuasta, ruokakulttuurista, luonnosta yms.

*Almanakka on sittenkin
kirjojen joukosta viisahin,
vaikkei harput ja kanteleet
sitä lie koskaan ylistäneet.
Kunnian sille filosofi antaa.
Vekselimies sitä povella kantaa.
Rakkauden riivaama tyttönen
vavisten mittaa kuukautta sen.*

Aaro Hellaakoski

PELLERVON LEHDET VAALIVAT PERINTEITÄ JA KODIN ARVOJA. Lehden sisältö on lehden henki, se heijastuu lukijoiden elämässä ja arvomaailmassa.

TILAA nämä kodin klassikkolehdet puhelimitse tai netin kautta. Pellervon Iso Kalenteri tulee lehtitilaukseen kaupan päälle, ja se ilmestyy marraskuussa.

Soita puh. 09-4767 5570, tai tilaa netin kautta www.pellervo.fi Tilatessasi mainitse tunnus **KANTRI**.

TILAUSHINNAT VUODEKSI

Kodin Pellervo 12 numeroa kestopilauksena 69 €, vuodeksi 75 €
Maatilan Pellervo 10 numeroa kestopilauksena 76 €, vuodeksi 82 €

KANTRI

MAASEUDUN SIVISTYSLIITON SIDOSRYHMÄLEHTI